

Miljø- og
Ligestillingsministeriet
Departementet

Årsrapport 2024 Naturstyrelsen

Indhold

1.	Påtegning af det samlede regnskab	3
2.	Beretning	4
2.1	Præsentation af virksomheden	4
2.2	Ledelsesberetning	6
2.3	Kerneopgaver og ressourcer	11
2.4	Målrapportering	12
2.5	Forventninger til det kommende år	17
3.	Regnskab	19
3.1	Anvendt regnskabspraksis	19
3.2	Resultatopgørelse mv.	21
3.3	Balancen	23
3.4	Egenkapitalforklaring	24
3.5	Likviditet og låneramme	25
3.6	Opfølgning på lønsumsloft	26
3.7	Bevillingsregnskabet	27
4.	Bilag	28
4.1	Noter til resultatopgørelse og balance	28
4.2	Indtægtsdækket virksomhed	34
4.3	Fællesstatslige løsninger mv.	35
4.4	Gebyrfinansieret virksomhed	36
4.5	Tilskudsfinansieret aktiviteter	37
4.6	Forelagte investeringer	38
4.7	IT-omkostninger	39
4.8	Supplerende bilag	40
4.8.1	Skema 1: Nationalpark Thy	40
4.8.2	Skema 2: Nationalpark Mols Bjerge	44
4.8.3	Skema 3: Nationalpark Vadehavet	47
4.8.4	Skema 4: Nationalpark Skjoldungernes Land	52
4.8.5	Skema 5: Nationalpark Kongernes Nordsjælland	58

1. Påtegning af det samlede regnskab

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Naturstyrelsen, CVR-nr. 33157274 er ansvarlig for:

- § 23.31.01. Naturstyrelsen
- § 23.31.02. Salg af ejendomme
- § 23.31.03. Testcenter Østerild
- § 23.31.04. Arealforvaltning mv.
- § 23.31.06. Tilskud til oprensning
- § 23.31.07. Tilskud til natur og klimatilpasning mv.
- § 23.31.08. Puljer til diger og kystbeskyttelse mv.
- § 23.31.09. Kystbeskyttelse, havne mv.
- § 23.31.20. Nationalparker
- § 23.31.25. Øvrige tilskud

herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2024.

Påtegning

Det tilkendegives hermed:

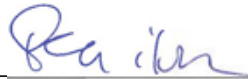
1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

København, den / 2025

Annemarie Lauritsen
Departementschef
Miljøministeriet

Randbøl, den 21 / 3 2025

Peter Ilsøe
Direktør
Naturstyrelsen

2. Beretning

2.1 Præsentation af virksomheden

På baggrund af den kongelige resolution af 29. august 2024 er Naturstyrelsen, med undtagelse af Kystdirektoratet, ikke længere en styrelse under Miljø- og Ligestillingsministeriet. Naturstyrelsen hører i dag under Ministeriet for Grøn Trepert. Årsrapporten for 2024 aflægges i regi af Miljø- og Ligestillingsministeriet.

Naturstyrelsen omfattede i 2024 ca. 690 årsværk, hvoraf ca. 156 årsværk er tilknyttet hovedkontoret i Randbøl, og ca. 100 årsværk er tilknyttet Kystdirektoratet, der er placeret i Lemvig. De øvrige årsværk er tilknyttet Naturstyrelsens 16 lokale enheder fordelt over hele landet.

Naturstyrelsens formål på finansloven er centreret omkring fem hovedområder:

1. Naturforvaltning
2. Friluftsliv
3. Skov
4. Ejendoms- og anden forvaltning
5. Kyster og havne

Naturstyrelsen arbejder for, at natur og mennesker trives

Naturstyrelsen varetager de overordnede statslige interesser ved drift af statens arealer og gennemførelse af projekter til gavn for natur, biodiversitet og friluftsliv og er statens teknisk sagkyndige organ inden for kystbeskyttelse og havne, herunder myndighedsopgaver på Kystbeskyttelsesloven og dele af naturbeskyttelsesloven. Naturstyrelsen forvalter ca. 212.000 hektar skov- og naturarealer og ca. 4.500 hektar hav. Naturstyrelsens primære opgaver under de ovenstående hovedområder er:

Naturforvaltning: Naturstyrelsens naturarealer rummer en høj andel af Danmarks vigtigste naturværdier, og styrelsens forvaltning af naturarealerne har derfor stor betydning for den nationale indsats for biodiversitet. Forvaltningen af statens arealer har som mål at øge naturkvaliteten af naturtyper og antallet af velegnede levesteder for planter, svampe og dyr. Derudover gennemfører Naturstyrelsen, som en del af klimaindsatsen, udtagning af privatejede lavbundslande fra landbrugsdrift, og sætter dem under vand med henblik på at nedbringe udledningen af drivhusgasser, samt også i nogle tilfælde tilbageholdelse af kvælstof mv. Den samlede arealforvaltning søger at sikre en balance mellem beskyttelse og benyttelse af den statsejede natur.

Naturstyrelsen bidrager med udlægning af urørt skov til gavn for grundvandet og biodiversiteten i Danmark. Således er der for nuværende udpeget ca. 70.000 hektar urørt skov på Naturstyrelsens arealer. Desuden arbejder Naturstyrelsen på at etablere i alt 21 naturnationalparker, som skal være større sammenhængende naturområder, hvor der så vidt muligt tilstræbes naturlige økosystemer med store planteædere. Naturnationalparkerne skal samtidig give mere spændende naturoplevelser. Der skal desuden etableres en bynær naturnationalpark på Vestamager.

Friluftsliv: Naturstyrelsen har ansvaret for den nationale friluftspolitik og understøtter, blandt andet gennem partnerskaber, borgernes muligheder for friluftsliv på såvel statslige arealer som private arealer. Det sker eksempelvis ved etablering af friluftsfaciliteter, mulighed for jagt, formidling af friluftslivets muligheder, naturformidling og afholdelse af aktiviteter der medvirker til at fremme turisme og lokal vækst.

Skov: Ud over Naturstyrelsens arbejde med urørt skov forvaltes Naturstyrelsens øvrige skovarealer efter principper for naturnær skovdrift, hvor der foretages en bæredygtig produktion af træprodukter under varetagelse af flersidige hensyn herunder natur, friluftsliv, kulturhistorie, miljø- og grundvandsbeskyttelse samt udviklings- og forsøgsvirksomhed. Indtægten fra den naturnære skovdrift bidrager til at understøtte Naturstyrelsens hovedformål. Hvert år rejser Naturstyrelsen ny fredskov, hvor landbrugsjord opkøbes og omlægges til natur og skov. De nye skove etableres fortrinsvist bynært og i områder, hvor skovene beskytter grundvandsressourcer. De statslige skovrejsninger etableres oftest som store, sammenhængende skovområder på 250 – 500 hektar, hvor der indgås samarbejde med blandt andet kommuner og vandforsyningsselskaber, som medfinansierer projekterne. Ud over skovrejsning bliver der i disse områder også genoprettet naturlig hydrologi, arealer udlægges til lysåben natur, og der etableres rekreativ infrastruktur. Statslig skovrejsning bidrager således til beskyttelse af grundvand, lagring af CO₂, øget biodiversitet, mindsker udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet og sikrer samtidigt befolkningens adgang til - og friluftslivet udfoldelse i - flere nye statslige skov- og naturområder.

Ejendoms- og anden forvaltning: Ud over Naturstyrelsens forvaltning af statens arealer står styrelsen også for forvaltningen af ca. 2.000 bygninger fordelt over hele landet. Ejendomsforvaltningen består ud over driften af bygninger, tekniske anlæg og vejvedligehold også af udleje af arealer og bygninger til forskellige formål eksempelvis kolonihaver. Endelig udføres myndighedsopgaver, herunder jagt- og vildtforvaltning for Styrelsen for Grøn Arealudvikling og Vandmiljø, samt bogføring og fagligt tilsyn med Danmarks fem nationalparker.

Kyster og havne: Naturstyrelsen v/Kystdirektoratet arbejder med at beskytte kysterne mod oversvømmelser og erosion fra havet. Kystdirektoratet varetager, som del heraf den statslige kystbeskyttelsesindsats, samt er myndighed for implementeringen af oversvømmelsesdirektivet. Kystdirektoratet varetager desuden de statslige forpligtelser i de tidligere statshavne, herunder foretages oprensninger i visse indsejlinger og bassiner samt i visse sejlløb. Kystdirektoratet indgår i stormflodsberedskaberne for Vestkysten og Vadehavet. Herudover er Kystdirektoratet myndighed på naturbeskyttelseslovens bestemmelser vedrørende administration af tilstandsændringer inden for klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjen, ligesom Kystdirektoratet varetager myndighedsopgaven vedrørende statens højhedsret på søterritoriet samt administration af regler i Kystbeskyttelsesloven vedrørende mindre anlæg på vand.

2.2 Ledelsesberetning

Naturstyrelsens direktion finder de faglige og organisatoriske resultater for 2024 tilfredsstillende.

For Naturstyrelsen har efteråret været præget af den nye organisering på baggrund af den kongelige resolution, hvor Naturstyrelsen og Kystdirektoratet blev opdelt, og dele af styrelsen ressortomlagt. Derudover indgik regeringen sammen med et bredt flertal af Folketingets partier "*Aftale om Implementering af et Grønt Danmark*". Aftalen har stor betydning for Naturstyrelsens opgaver.

Udvalgte faglige resultater

En væsentlig opgave for Naturstyrelsen har i 2024 været udlægning af urørt skov og det fortsatte faglige arbejde med etablering af naturnationalparker.

Naturstyrelsen har i forbindelse med udlægning af urørt skov i 2024 bidraget til afslutning af udpegningen af de sidste 8.200 hektar urørt skov. 52 nye forvaltningsplaner for urørt skov blev i fjerde kvartal i 2023 sendt i offentlig høring, og disse ændrede i tredje kvartal 2024 status til godkendte forvaltningsplaner. Yderligere 59 forvaltningsplaner blev sendt i offentlig høring i fjerde kvartal 2024. Med udgangspunkt i de godkendte forvaltningsplaner er der igangsat en række initiativer i form af strukturfældninger, genopretning af naturlig hydrologi, bekæmpelse af invasive arter, etablering af skovgræsning, berigelsesplantning med hjemmehørende buske og træer.

I 2024 blev der nedsat bestyrelser for 15 naturnationalparker jf. regeringsgrundlaget og etableringen af naturnationalparkerne i Fussingø og Gribskov blev påbegyndt. Naturstyrelsen sikrer via lokal sekretariatsbetjening og blandt andet faglige konferencer, at bestyrelsernes arbejde sker på de bedst mulige betingelser. Desuden blev det i december 2024 i forlængelse af "*Aftale om Implementering af et Grønt Danmark*" besluttet, at der skal etableres yderligere seks naturnationalparker, samt en bynær naturnationalpark på Kalvebod Fælled. For så vidt angår naturnationalparkerne Almindingen og Stråsø har Naturstyrelsen i 2024 afsendt ansøgninger om etableringstilladelse. Bestyrelsen for Naturnationalpark Tranum støtter op om, at etableringstilladelsen søges i 2025 på baggrund af den nuværende politisk godkendt projektbeskrivelse. Vedrørende de senest udpegede naturnationalparker er en række emner blevet drøftet med bestyrelserne, som input til de udkast til projektbeskrivelser som skal i offentlig høring. I forbindelse med naturnationalparkerne har Naturstyrelsen har igangsat overvågningsprogrammer, der skal overvåge udviklingen i de kommende naturnationalparker inden for biodiversitet, friluftsliv, fortidsminder og dyrevelfærd. Endelig har Naturstyrelsen i samarbejde med en række interesseorganisationer forberedt en målrettet formidlingsindsats om færdsel i indhegnede områder blandt store planteædende pattedyr.

Inden for dyrevelfærdsområdet har Naturstyrelsen arbejdet med udvikling af tilsynsprotokoller, apps, standardisering og systematisering af tilsyn, brug af termiske droner og kikkerter, afprøvning af en række forskellige GPS-systemer samt en omfattende efteruddannelse af styrelsens medarbejdere.

Naturstyrelsen bidrager til målet om klimaneutralitet ved eksempelvis at udtage privatejede lavbundslande fra landbrugsområde. Målet i "*Aftale om Implementering af et Grønt Danmark*" er, at der i 2030 er udtaget 140.000 hektar lavbundsland inkl. randarealer. Naturstyrelsen skal heraf bidrage med udtagning af i alt ca. 57.000 hektar, heraf 18.500 hektar for midler afsat før aftaleindgåelsen af "*Aftale om Implementering af et Grønt Danmark*". Naturstyrelsen igangsætter løbende nye projekter i et tæt samarbejde med kommuner og landbrugets organisationer. Opgaven forløber planmæssigt, hvor der til og med 2024 er der igangsat projekter på ca. 23.000 hektar, hvoraf godt 8.818 hektar er under realisering.

Naturstyrelsen har i 2024 bidraget til en tidlig indsats for vandmiljø gennem "Akutpakke 1" og "Akutpakke 2". I akutpakkerne er der afsat midler til opkøb af ejendomme med det formål at forbedre vandmiljøet. I alt er der afsat 71 mio. kr. i "Akutpakke 1" til projekter i Simested Ådal og Vejle Ådal, og 200 mio. kr. i "Akutpakke 2" til større sammenhængende projekter i udfordrede vandoplande.

Siden 2023 har Naturstyrelsen været sekretariat for Danmarks Naturstier. Ambitionen er at skabe et sammenhængende rekreativt rutenetværk i Danmark. Målet er at gøre naturen mere tilgængelig på tværs af private, kommunale og statslige arealer, samt at formidle ruterne til borgerne. Danmarks Naturstier udrulles fra 2024 og fem år frem med udviklingsprojektet "*Danmarks Naturstier – en omvej værd*". Projektet er udviklet i tæt samarbejde med Friluftsrådet, Nordea-Fonden og Kommunernes Landsforening. I 2024 er der igangsat fire pilotprojekter i henholdsvis på Lolland-Falster, i Vestsjælland, på Djursland og i Viborg Kommune, som har til formål at forbinde en række eksisterende stier. Herudover er der i 2024 også arbejdet på at udvikle kvalitetsstander for, hvilke ruter der kan indgå i netværket.

Statslig skovrejsning har en lang række positive effekter og bidrager eksempelvis til FN's verdensmål 15 om "*Livet på land*", herunder ved at øge skovrejsningen og fremme bæredygtig skovforvaltning. Statslig skovrejsning skal bidrage til realisering af "*Aftale om Implementering af et Grønt Danmark*" mål om etablering af 250.000 hektar ny skov, hvoraf Naturstyrelsen har fået til opgave at rejse 20.000 hektar statsskov til urørt skov. Dermed bidrager Naturstyrelsen til opfyldelse af det langsigtede mål for "*Det Nationale Skovprogram*" om, at skovlandskaber dækker 20 – 25 pct. af Danmarks areal inden udgangen af det 21. århundrede. Den statslige skovrejsning baserer sig blandt andet på partnerskaber og en stor grad af medfinansiering fra kommuner og vandforsyningsselskaber. Naturstyrelsen har i 2024 påbegyndt forhandlinger med samarbejdspartnere om nye skovrejsningsprojekter, der vil give mulighed for at påbegynde realisering af 20.000 hektar statslig skovrejsning til urørt skov fra 2025.

Klimapåvirkningerne er fortsat en udfordring, der er højt prioriteret. Kystdirektoratet bidrager til udarbejdelse af et nationalt varslingsystem for oversvømmelser, der skal udvikles i perioden 2023 – 2026. Varslingssystemet skal understøtte beredskabet og borgernes muligheder for at forberede sig på oversvømmelser. Opgaven omfatter udvikling af et modelværktøj til evaluering af digernes modstandsdygtighed. Modellen vil for eksempel inddrage data om digernes geotekniske opbygning, som implicerer, at der foretages geotekniske undersøgelser i form af boreprøver for i alt 240 km digestrækning. I 2024 blev der foretaget omkring 480 boreprøver, som svarer til 79 pct. af de i alt 606 planlagte boreprøver. Boreprøverne danner baggrund for digestykkevurderinger, der er vigtig viden for varslingsystemet.

Med de øgede havspejlsstigninger på baggrund af klimaændringer er der behov for at sætte endnu stærkere ind for at beskytte Danmarks kyster, byer og boliger mod vildere vejr og udfordringer med vand fra flere kilder. Derfor lancerede regeringen i oktober 2023 "*Klimatilpasningsplan 1*". Kystdirektoratet har bistået med analyser og forslag til klimatilpasningsplanen. En del af planen er, at der afsættes midler til at fortsætte sandfodringen af fællesaftalestrækningerne langs den jyske vestkyst i en ny aftale gældende fra 2025 til og med 2029.

Sandfodringen på fællesaftalestrækningen (Lodbjerg – Nymindegab) er udført med 90 pct. af den planlagte mængde på i alt 3,07 mio. m³ i 2024. Den lavere mængde skyldes, at entreprenøren har ombygget det største sandfodringsfartøj med mere miljøvenlige motorer, og fartøjet er derfor kommet senere i gang med opgaven. Entreprenøren har delvist kompenseret herfor med andre tiltag. Sandfodringen er i 2024 foregået kontinuerligt fra maj og året ud. Arbejdet er prioriteret, så sikkerhedsniveauet er opretholdt overalt ved indgangen til stormsæsonen.

Der er nye krav til de vurderinger, der indgår i miljøkonsekvensvurderingerne for kystbeskyttelsesarbejderne (sandfodring) på fællesaftalestrækningerne, som har forsinket udarbejdelsen af

miljøkonsekvensvurderingerne. Grundet dette er offentliggørelsen af udbuddet for kystbeskyttelsesarbejderne på fællesaftalestrækningerne i den kommende periode udskudt til 2025. Derfor forlænges den nuværende entreprenørkontrakt med ét år, og det kommende udbud vil således blive for perioden 2026-2029.

I "*Klimatilpasningsplan 1*" er der afsat 46,7 mio. kr. til hovedstandsættelse på infrastrukturanlæg i Hvide Sande og Thorsminde. Istandsættelsesarbejde i Hvide Sande er startet op i 2024 og forventes at løbe ind i 2025. I Thorsminde er forventningen, at arbejdet bliver igangsat i 2026.

I 2024 har Kystdirektoratet uddelt 150 mio. kr. til konkrete kystbeskyttelsesprojekter i landets kommuner. Der har været konstateret stor tilslutning til puljen, da der i 2024 var ansøgninger for samlet 0,9 mia. kr.

Der er i 2024 truffet nye afgørelser i et mindre antal sager vedrørende strandbeskyttelseslinjen, hvor der i 2023 var sket fejl i forbindelse med sagsbehandlingen. Kystdirektoratet har ligeledes implementeret en række tiltag for at sikre ensartet sagsbehandling, herunder gennemgang af administrationsgrundlag og en konkret handleplan for området.

Økonomiske resultater

Naturstyrelsen har i 2024 et mindreforbrug på 40,7 mio. kr. Der sker således en opsparing i 2024 på 40,7 mio. kr., hvoraf 39,1 mio. kr. vedrører arealdelen, og 1,6 mio. kr. vedrører kystdelen. En væsentlig del af arealdelens mindreforbrug skyldes forsinkelser vedrørende Natur- og biodiversitetspakken.

Tabel 1

Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Hovedtal			
(mio. kr.)	2023	2024	2025 (Grundbudget)
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-960,9	-980,9	-992,7
Ordinære driftsomkostninger	942,5	962,8	993,5
Resultat af ordinær drift	-18,5	-18,1	0,0
Resultat før finansielle poster	-99,8	-80,2	-39,2
Åres resultat	-59,8	-40,7	0,0
Balance			
Anlægsaktiver i alt (materielle og immaterielle aktiver)	881,6	853,7	
Omsætningsaktiver (ekskl. likvider)	241,8	216,1	
Egenkapital	-209,2	-247,5	
Langfristet gæld	-881,8	-866,9	
Kortfristet gæld	-167,9	-209,2	
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen (pct.)	63,0	60,9	
Bevillingsandel (pct.)	41,4	45,0	
Udvalgte KPI'er			
Afskrivningsrate (pct.)	43,2	43,4	
Andre driftsindtægter i forhold til ordinære driftsindtægter (pct.)	12,6	12,8	
Salg af varer og tjenesteydelser pr. årsværk	0,7	0,7	
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	711,7	689,6	
Årsværkspris	0,6	0,6	

Kilde: Tabellen er udarbejdet med Statens Koncern System (SKS) som kilde, idet der dog er foretaget reklassifikation på 1,1 mio. kr. mellem omsætningsaktiver og kortfristet gæld, jf. vejledning til årsrapport 2024.

Anm.: Det bemærkes at nationalparkfondenens udgifter og indtægter i 2023 blev regnskabsført i Naturstyrelsens regnskab, hvorfor resultatopgørelsens tal for 2023 og 2024 ikke kan sammenlignes. Balance 2023 er inkl. primokorrekationer afledt af ressort af Nationalparkfonde til særskilt bogføringskreds. Grundbudget for 2025 indeholder alene den fremtidige styrelse efter ressortdeling, og tallene er derfor ikke sammenlignelig med 2023 og 2024.

Tabel 2

Virksomhedens hovedkonti

	(mio. kr.)	Bevilling (FL + TB)	Regnskab	Overført overskud og videreførsel ultimo
Drift				
I alt	Udgifter	969,0	1.065,9	217,6
	Indtægter	-527,2	-664,8	
23.31.01. Naturstyrelsen	Udgifter	969,0	1.065,9	217,6
	Indtægter	-527,2	-664,8	
Administrerede ordninger				
I alt	Udgifter	317,2	245,6	106,6
	Indtægter	-2,6	-0,6	
23.31.03. Testcenter Østerild	Udgifter	0,0	0,0	5,5
	Indtægter	0,0	0,0	
23.31.06. Tilskud til oprensning	Udgifter	30,1	29,8	0,0
	Indtægter	0,0	0,0	
23.31.07. Tilskud til natur og klimatilpasning mv.	Udgifter	8,3	6,9	7,1
	Indtægter	-2,6	-0,6	
23.31.08. Puljer til diger og kystbeskyttelse mv.	Udgifter	233,8	150,2	84,0
	Indtægter	0,0	0,0	
23.31.20. Nationalparker	Udgifter	45,0	58,7	9,9
	Indtægter	0,0	0,0	
Anlæg				
I alt	Udgifter	1.935,1	983,8	2.958,1
	Indtægter	-53,0	-364,1	
23.31.02. Salg af ejendomme	Udgifter	0,0	0,0	0,0
	Indtægter	0,0	-0,8	
23.31.04. Arealforvaltning mv.	Udgifter	1.593,3	705,4	2.806,8
	Indtægter	-18,2	-331,6	
23.31.09. Kystbeskyttelse, havne mv.	Udgifter	341,8	278,4	151,3
	Indtægter	-34,8	-31,7	

Anm.: Tabellen er udarbejdet med Statens Budgetsystem (SB-systemet) og SKS som kilde. Bevillinger i årsrapporten afspejler vedtaget Finanslov 2024 og forslag til Tillægsbevillingslov 2024, som på udgivelsestidspunktet ikke er endeligt vedtaget af Folketinget.

2.3 Kerneopgaver og ressourcer

I 2024 havde Naturstyrelsen et overskud på 40,7 mio. kr.

Tabel 3 er opdelt efter de opgaver, som fremgår af finansloven for 2024. Den indtægtsførte "Bevilling (FL+TB)" i "Tabel 3" er beregnet som årets resultater (netto) for opgaverne.

De øvrige indtægter og omkostninger er fordelt svarende til den regnskabsmæssige registrering og tidsregistrering i 2024.

Årets overskud på 40,7 mio. kr. er fordelt svarende til resultatet (netto) for de enkelte opgaver.

Tabel 3
Sammenfatning af økonomi for virksomhedens opgaver

Opgave (Beløb i mio. kr.)	Bevilling (FL+TB)	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
0. Generelle fællesomkostninger	-218,5		198,4	-20,1
1. Naturforvaltning	-130,0	-123,7	241,7	-12,0
2. Friluftsliv	-84,3	-53,4	130,0	-7,8
3. Skov	93,5	-271,0	186,1	8,6
4. Ejendoms- og anden forvaltning	-10,6	-203,6	213,2	-1,0
5. Kyster og havne	-91,9	-13,1	96,5	-8,5
I alt	-441,8	-664,8	1.065,9	-40,7

2.4 Målrapportering

Naturstyrelsen havde i 2024 i alt otte resultatmål, hvoraf fire var fuldt opfyldt og fire var delvist opfyldt. Dermed opnåede Naturstyrelsen en samlet målopfyldelse på 75 pct. for mål- og resultatplanen for 2024. Dermed anses det samlede resultat for mål- og resultatplanen som værende tilfredsstillende.

Tabel 4
Årets resultatopfyldelse

Mål	Succeskriterium	Opnåede resultater	Grad af målopfyldelse
Mål 1 Realisering af udtagning af lavbunds-jord	Delmål 1.1: <i>Målet er</i>, at der ved årets udgang er igangsat projekter på i alt 18.500 hektar. Effekten, som indtræder ca. tre år efter tilsagnstidspunktet, forventes at være ca. 277.000 ton CO₂e, der indtræffer i takt med, at projekterne anlægges løbende frem mod 2030. <i>Målet er opfyldt</i>, når der er givet mandat fra Naturstyrelsens direktion til forundersøgelser. Delmål 1.2: <i>Målet er</i>, at der på 2.500 hektar projektarealer er gennemført detailprojektering, og jordfordeling er afsluttet. Effekten vil på sigt være ca. 37.000 ton CO₂e når projekterne er gennemført. <i>Målet er opfyldt</i>, når Naturstyrelsen har modtaget detailprojekteringsrapporter fra eksterne leverandører, og jordfordelingskendelser er afsagt.	Delmål 1.1: Opfyldt. Der er ved årets udgang igangsat projekter på 22.595 hektar. Delmål 1.2: Ikke opfyldt. Der er igangsat detailprojekt og afsagt jordfordelingskendelse på mere end 2.500 hektar. Desværre har Naturstyrelsen kun modtaget detailprojekteringer for 1.085 hektar.	Målet er delvist opfyldt. Vægt: 10 ud af 20 pct.
Mål 2 Etablering af naturnationalparker	Delmål 2.1: <i>Målet er</i>, at etableringen af naturnationalparkerne Gribsskov og Fussingø er igangsat. <i>Målet er opfyldt</i>, når opsætning af hegn i Naturnationalpark Gribsskov og Fussingø er påbegyndt. Delmål 2.2: <i>Målet er</i>, at sekretariatsbetjening af nedsatte bestyrelser for naturnationalparker er igangsat. <i>Målet er opfyldt</i>, når der er afholdt mindst to møder for hver nedsat bestyrelse.	Delmål 2.1: Opfyldt. Rydning af hegnslinje i Fussingø forløber planmæssigt. Der er indgået kontrakt med entreprenør om opsætning af hegn, etablering af færste og flydespærring. Fussingø forventes at åbne ultimo andet kvartal 2025. I Gribsskov gennemføres rydning af hegnslinje og naturgenopretningsindsatser som planlagt. Opsætning af hegn er sat i bero indtil der foreligger landzonetilladelse. Åbningen af Gribsskov forventes at kunne ske i 2026. Delmål 2.2: Opfyldt.	Målet er opfyldt. Vægt: 10 pct.

		I maj 2024 blev bestyrelsesforpersoner og bestyrelser for de 15 nationalparker nedsat. Alle bestyrelser har afholdt minimum to møder henover sommeren og efteråret. Der er desuden i september 2024 afholdt en national bestyrelseskonference for samtlige bestyrelsesmedlemmer.	
Mål 3 "Klimatilpasningsplan 1"	Delmål 3.1: <i>Målet er</i>, at Kystdirektoratet i samarbejde med udvalgte kommuner operationaliserer og udarbejder forslag til områder, som kommunerne kan benytte til gennemførelse af klimatilpasningsprojekter med fokus på reduktion af risikoen for erosion og oversvømmelse fra havet. <i>Målet er opfyldt</i>, når Kystdirektoratet har etableret samarbejde med tre kommuner for en toårig periode, samt leveret analyser og forslag, som fastlagt i regeringens klimatilpasningsplan. Delmål 3.2: <i>Målet er</i>, at Kystdirektoratet gennemfører en analyse af strukturel styrkelse af kommunernes incitament til at gennemføre kollektive løsninger med udgangspunkt i kystbeskyttelsesloven, inklusiv kommunal handlepligt og forenklet bidragsfordeling. Dertil skal Kystdirektoratet indgå i arbejdet med den anden del af analysen, som har samme overordnede formål, men som skal undersøge en selskabsløsning. <i>Målet er opfyldt</i>, når der er udarbejdet et beslutningsgrundlag til regeringen, som indeholder to forskellige forslag til ændret regulering og organisering på kystbeskyttelsesområdet, idet Kystdirektoratets ansvar omhandler analysen vedrørende strukturel styrkelse mv.	Delmål 3.1: Opfyldt. Kystdirektoratet har indgået samarbejdsaftaler i forhold til tre områder som forudsat i initiativet "Statsligt Engagement", der er en del af "Klimatilpasningsplan 1". Det drejer sig om områderne Vestlig Limfjord; hvor samarbejdet er etableret med de syv berørte kommuner, Risskov; hvor samarbejdet er etableret med Aarhus Kommune, samt Nyborg havn og by; hvor samarbejdet er etableret med Nyborg Kommune. Delmål 3.2: Opfyldt. Beslutningsgrundlaget er forelagt regeringen, som forudsat og i overensstemmelse med aftale herom med Miljø- og Ligestillingsministeriets departement.	Målet er opfyldt. Vægt: 15 pct.
Mål 4 Kystbeskyttelse til at opretholde sikkerhedsniveauet i forhold til erosion og oversvømmelser i kystzonen på fællesaftalestrækningerne	Delmål 4.1: <i>Målet er</i>, at der inden årets udgang er gennemført sandfodringer på fællesaftalestrækningerne i henhold til den planlagte årlige kysttekniske handlingsplan, således at sikkerhedsniveauet opretholdes før stormsæsonen (1. november). <i>Målet er opfyldt</i>, når der er sandfodret med de planlagte mængder understøttet af dokumentation af, at sikkerhedsniveauet er opretholdt. Delmål 4.2: <i>Målet er</i>, at der inden årets udgang er udsendt udbudsmateriale for kystbeskyttelsesarbejderne (sandfodring) i aftaleperioden 2025-2029 på fællesaftalestrækningerne.	Delmål 4.1: Opfyldt. Der er gennemført sandfodring i henhold til kystteknisk handlingsplan. Der er leveret 90 pct. af planlagt mængde. Sikkerhedsniveauet er opretholdt alle steder. Dokumentation kan findes i byggemødereferater og laser-scanning af kysten i foråret 2024. Delmål 4.2: Ikke opfyldt.	Målet er delvist opfyldt Vægt: 5 pct. ud af 10 pct.

	<i>Målet er opfyldt</i>, når udbudsmaterialet er offentliggjort på EU-Supply inden årets udgang.	Kontrakt med entreprenøren er forlænget til 31.4.2026, så udbuddet er udskudt til 2025. Forlængelsen skyldes, at udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderingen for Lodbjerg-Nymindegab, der er grundlaget for myndighedens afgørelser om tilladelse til kystbeskyttelse, er forsinket blandt andet på grund af nye krav til vurderinger. Vilklårene i tilladelse til kystbeskyttelse skal indarbejdes i udbuddet. Udbuddet vil omfatte sandfodring i perioden 2026-2029.	
Mål 5 Effektiv myndighedsbehandling i Kystzoneforvaltningen	Delmål 5.1: <i>Målet er</i>, at der udarbejdes en handlingsplan for genopretningen af myndighedsarbejdet i Kystzoneforvaltningen, principper for opfølgelse af sagsbehandlingstider, øvrig relevant ledelsesinformation, samt fastlæggelse af en klar og tydelig proces for visitering af sager. <i>Målet er opfyldt</i>, når handlingsplanen er godkendt af departementet. Delmål 5.2: <i>Målet er</i>, at der udarbejdes et administrationsgrundlag for naturbeskyttelsesloven, der understøtter ensartet sagsbehandling, samt at administrationsgrundlaget er færdiggjort og implementeret. <i>Målet er opfyldt</i>, når proceduren for sagsbehandling er godkendt af direktionen.	Delmål 5.1: Opfyldt. Der er udarbejdet en handlingsplan for genopretning af myndighedsarbejdet i Kystzoneforvaltningen, som er godkendt af departementet i december 2024. Delmål 5.2: Opfyldt. Kystzoneforvaltningen har udarbejdet et administrationsgrundlag for naturbeskyttelsesloven, og proceduren for implementering af administrationsgrundlaget i sagsbehandlingen er godkendt af direktionen i december 2024.	Målet er opfyldt. Vægt: 10 pct.
Mål 6 Plejeplaner for Natura 2000-områder og forvaltningsplaner for urørt skov	Delmål 6.1: <i>Målet er</i>, at der for de statsejede Natura 2000-områder udarbejdes plejeplaner, der opfylder de overordnede målsætninger for det enkelte Natura 2000-område, jf. Natura 2000-planer udstedt 3. juli 2023 af Miljøstyrelsen. <i>Målet er opfyldt</i>, når Naturstyrelsen senest den 3. april 2024 har fremsendt resuméer af plejeplanerne for de 141 Natura 2000-områder forvaltet af Naturstyrelsen til handleplansmyndighederne. Delmål 6.2: <i>Målet er</i>, at der for urørt skov er udarbejdet og igangsat offentlig høring af 55 forvaltningsplaner for urørt skov. <i>Målet er opfyldt</i>, når de 55 forvaltningsplaner er udarbejdet og sendt i offentlig høring inden årets udgang.	Delmål 6.1: Opfyldt. Samtlige plejeplaner er efter høring endeligt godkendte. Resumé/sammenfatning sendt til de respektive kommuner jf. fristen. Delmål 6.2: Opfyldt. 59 forvaltningsplaner er d. 4. november 2024 sendt i høring.	Målet er opfyldt. Vægt: 15 pct.

Mål 7 Skovrejsning	Delmål 7.1: <i>Målet er</i>, at øge den statslige skovrejsning i Hovedstadsområdet ved at erhverve mindre arealer til etablering af grundvandsbeskyttende, bynær og rekreativ skov. Skovene kan derudover bidrage til mere natur, rekreation for borgerne og evt. klimatilpasning med tilbageholdelse af vand mv. <i>Målet er opfyldt</i>, når der er indgået aftale om erhvervelse af i alt 50 hektar i Hovedstadsområdet, og der er udarbejdet etableringsplaner for mindst 25 hektar statslig skovrejsning i Hovedstadsområdet. Delmål 7.2: <i>Målet er</i>, at øge den generelle statslige skovrejsning ved at erhverve 200 hektar landbrugsjord, til etablering af bynær, grundvandsbeskyttende og rekreativ skov. <i>Målet er opfyldt</i>, når der er indgået aftale om erhvervelse af i alt 200 hektar jord fordelt på Naturstyrelsens 28 aktive skovrejsningsprojekter rundt omkring i landet, og hvis mindst 80 pct. af de 200 hektar (160 hektar) er beliggende i skovrejsningsprojekter hvor drikkevandsbeskyttelse er et hovedformål.	Delmål 7.1: Ikke opfyldt. Der er erhvervet/indgået aftale om erhvervelse af i alt 119,3 hektar. Heraf udestår udarbejdelsen af etableringsplaner for ca. 21,4 hektar. Delmål 7.2: Opfyldt. Der er erhvervet/indgået aftale om erhvervelse af i alt 318,4 hektar. Heraf er 279 hektar beliggende i projekter, der har drikkevandsbeskyttelse som hovedformål.	Målet er delvist opfyldt. Vægt: 5 pct. ud af 10 pct.
Mål 8 Friluftslivets muligheder	Delmål 8.1: <i>Målet er</i>, at opnå større viden om befolkningens brug af de statsejede arealer for at kunne prioritere og målrette friluftstilbudene. <i>Målet er opfyldt</i>, når der er foretaget optællinger af besøg på de ca. 70 fungerende Ecocountertællere, som er placeret på strategisk udvalgte lokaliteter landet over. Delmål 8.2: <i>Målet er</i>, at projektet "Danmarks Naturstier – en omvej værd" er igangsat. <i>Målet er opfyldt</i>, når der er udarbejdet kvalitetsstandarder for Danmarks Naturstier, sket en kortlægning af eksisterende ruter, samt igangsat minimum 2 pilotprojekter med henblik på at inddrage eksisterende ruteforløb i samarbejde med eksterne ruteejere.	Delmål 8.1: Ikke opfyldt. Der er 42 tællere på tværs af landet, som har komplet data fra 1. december 2022 til 1. december 2024. Denne periode er valgt for at få to sammenlignelige perioder: 1/12/22 – 31/11/23 = 5.579.587 gange er de 42 tællere blevet passeret (ind eller ud) 1/12/23 – 31/11/24 = 5.521.649 gange er de 42 tællere blevet passeret (ind eller ud). Delmål 8.2: Opfyldt. Projekt "Danmarks Naturstier – en omvej værd" blev igangsat i 2024. I forbindelse med udrulningen af projektet er der udarbejdet en kortlægning af eksisterende rekreative stier og ruter. Kortet er tiltænkt som et redskab for kommende ruteejere under Danmarks Naturstier i planlægningen og udviklingen af ruter. Der	Målet er delvist opfyldt. Vægt: 5 pct. ud af 10 pct.

		er igangsat fire pilotprojekter fordelt over hele landet: I Vestsjælland, på Lolland-Falster, på Djursland og i Viborg Kommune. Pilotprojekterne er igangsat sammen med andre relevante aktører i udarbejdelsen af kvalitetsstandarder for Danmarks Naturstier. Kvalitetsstandarderne forventes først at være på plads i første kvartal 2025, da der har været fokus på en bred inddragelsesproces for at sikre ejerskab hertil.	

2.5 Forventninger til det kommende år

I efteråret 2024 indgik regeringen sammen med et bredt flertal af Folketingets partier "*Aftale om Implementering af et Grønt Danmark*". Aftalen har stor betydning for Naturstyrelsens fremadrettede arbejde.

Det betyder, at der i 2025 tilføjes et betydeligt beløb til udtagning af kulstofrig landbrugsjord. I 2025 vil Naturstyrelsen igangsætte klima-lavbundsprojekter på i alt 35.000 hektar. Indsatsen skal understøtte målet om at reducere Danmarks udledning af CO₂ med 70 pct. frem mod 2030. Dertil kommer, at det forventes, at Naturstyrelsen også bidrager med gennemførelse af kvælstofvådområder med henblik på at forbedre tilstanden af det danske vandmiljø.

Indsatserne fra "*Natur- og biodiversitetspakken*" vil i det kommende år fortsætte. Samtlige hektar urørt skov er nu udpeget jf. aftalen om udlægning af op til ca. 70.000 hektar urørt skov, og i 2025 vil flere forvaltningsplaner for de udpegede skove blive sendt i høring. De forvaltningsplaner, der i fjerde kvartal 2024 blev sendt i høring, forventes godkendt i løbet af 2025. Implementeringen af de planlagte aktiviteter vil ligeledes fortsætte i 2025 med udgangspunkt i de godkendte forvaltningsplaner. Initiativerne omfatter eksempelvis strukturfældninger, genopretning af naturlig hydrologi, bekæmpelse af invasive arter, etablering af skovgræsning, berigelsesplantning med hjemmehørende buske og træer mv.

I 2025 forventes seks nye naturnationalparker at blive udpeget og bestyrelser nedsat. Desuden forventes udkast til projektbeskrivelser og forvaltningsplaner for en række naturnationalparker at blive sendt i offentlig høring. Der vil blive ansøgt om etableringstilladelse for Naturnationalpark Tranum. Vedr. Naturnationalpark Almindingen og Stråsø vil fokus i 2025 være på de øvrige myndighedsansøgninger ud over etableringstilladelserne. Naturnationalpark Fussingø forventes at åbne i 1. halvår 2025.

I 2025 vil det fortsat være en vigtig opgave at give befolkningen gode muligheder for friluftsliv på de statslige arealer samt understøtte, at friluftslivet udvikler sig i Danmark gennem partnerskaber med både kommuner, organisationer og private lodsejere. I 2025 er målet for projekt "*Danmarks Naturstier – en omvej værd*", at en ny version af Udnaturen.dk lanceres samt, at de første ruter i pilotprojekterne indvies. Kvalitetsstandarder og visuel identitet forventes færdiggjort primo 2025.

En af de nye opgaver i forbindelse med implementeringen af "*Aftale om Implementering af et Grønt Danmark*" bliver etableringen af 20.000 hektar statslig skov til urørt skov frem imod 2045, der igangsættes i 2025. Det betyder for eksempel, at Naturstyrelsen gennem opdyrkning af nye partnerskaber og opkøb af arealer accelererer den statslige skovrejsning, så de målsatte 400 hektar til urørt skovrejsning for 2025 kan realiseres. Den ordinære statslige skovrejsning til naturnær skovdrift fortsætter sideløbende, indtil de aktive projekter under dette paradigme er afsluttede. Her forventes det at der kan erhverves 200 – 300 hektar i 2025.

Flere kystområder i Danmark er i stor risiko for at blive oversvømmet, og med klimaforandringerne øges risikoen i årene frem. Kystdirektoratet har i 2024 foretaget en revurdering af den nationale oversvømmelsesrisiko og udpegning af risikoområder med henblik på en endelig revurdering af udpegning af risikoområder. Antallet af risikoområder øges fra 14 til 25, og antallet af omfattede kommuner udvides fra 27 til 51. I 2025 vil der blive gennemført mere detaljeret analyser af oversvømmelsesrisikoen for hver af de 25 risikoområder.

Der vil i 2025 fortsat være fokus på beskyttelsen af Vestkysten ved sandfodringen af fællesaf-talestrækningerne, hvor der i det kommende år vil blive udsendt udbudsmateriale for opgave-udførslen i aftaleperioden 2026-2029.

I 2025 arbejder myndighedsområdet i Kystzoneforvaltningen for at implementere principperne fastlagt i handlingsplan for genopretning af myndighedsområdet (2024) i forhold til opgørelse af sagsbehandlingstider, øvrig relevant ledelsesinformation, samt fastlæggelse af en klar og tydelig proces for visitering af sager.

Tabel 5

Forventninger til det kommende år

	Regnskab 2024	Grundbudget 2025
Bevilling og øvrige indtægter	-1.106,6	-992,7
Udgifter	1.065,9	992,7
Resultat	-40,7	0,0

Anm.: Tabellen er udarbejdet med SB-systemet og SKS som kilde.

Grundbudget for 2025 indeholder alene den fremtidige styrelse efter ressortdeling, og tallene er derfor ikke sammenlignelige med 2024.

3. Regnskab

3.1 Anvendt regnskabspraksis

Naturstyrelsen har i 2024 anvendt en regnskabspraksis i henhold til de retningslinjer, som er fastlagt i regnskabsbekendtgørelse nr. 116 om statens regnskabsvæsen af 19. februar 2018 og nærmere beskrevet på følgende hjemmeside www.oav.dk.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen er der anvendt opgavesplit imellem Naturstyrelsen og Statens Administration.

Dispensationer

Naturstyrelsen har på nogle anlæg (produktionsmateriel i form af skovnings- og landbrugsmaskiner) Økonomistyrelsens godkendelse til at anvende saldoafskrivning i stedet for lineær afskrivning. Økonomistyrelsen har ligeledes godkendt, at Naturstyrelsen afskriver udvalgte bygningstyper over 30 år. Dertil kommer, at Naturstyrelsen efter tilladelse fra Økonomistyrelsen, har nogle bygninger værdiansat på baggrund af nøgletal udarbejdet af det daværende Told & Skat i 2005 som et led i omkostningsreformen.

Der foretages ikke bogføring af lagerbeholdninger i henhold til godkendelse fra Økonomistyrelsen. Dog har Kystdirektoratet en beholdning af sten (granit- og betonblokke mv), som løbende registreres i Navision. Økonomistyrelsen har i skrivelse af 15. december 2010 givet Kystdirektoratet dispensation til at afvige fra standardkontering af varebeholdning.

Af særlige forhold skal det bemærkes, at Naturstyrelsen i 2024 har foretaget nedskrivning af værdien på et antal bygninger. Nedskrivningen er foretaget, da bygningerne nedrives i 2024. Praksis er godkendt af Økonomistyrelsen.

Økonomistyrelsen har meddelt, at Naturstyrelsen ikke er omfattet af reglerne for indregning og måling af restante fordringer.

Økonomistyrelsen har i skrivelse af 27. juni 2016 givet Naturstyrelsen dispensation til værdifastsættelse af grunde og arealer i Naturstyrelsen Anlæg og Tilskud (bogføringskreds (bfk.) 34451) til de i Statens Salgs- og Vurderingsregister (SVUR) vurderede værdier. I skrivelse af 4. januar 2022 modtog Naturstyrelsen dispensation til den samme værdifastsættelse af arealer i Kystdirektoratet (bfk. 44477). På grund af manglende datagrundlag af ejendomsværdier er der, efter godkendelse fra Økonomistyrelsen, ikke foretaget værdiregulering i 2023 og 2024.

Økonomistyrelsen har givet Kystdirektoratet dispensation til værdiansættelse af infrastrukturaktiver i bfk. 44477 ud fra en betragtning af nytteværdi og levetid, jf. notat af 12. november 2013. Der foretages en årlig værdiregulering i overensstemmelse hermed.

Ændringer og skøn

Naturstyrelsen har en række projekter, hvortil der er givet ekstern medfinansiering. Denne finansiering indregnes i takt med afholdelsen af omkostningerne, efter et forholdstal beregnet på de forventede samlede projektomkostninger og ekstern medfinansiering i hele projektets løbetid. Den løbende indregning er således foretaget med udgangspunkt i det på regnskabsafslutningstidspunktet bedste skøn over de samlede projektomkostninger.

Naturstyrelsen har, jf. aftale med Skattestyrelsen, opgjort en refordeling af moms. Aftalen med Skattestyrelsen er, at der fremadrettet anvendes en skønsmetode som grundlag for skønnet

over fællesudgifternes anvendelse til styrelsens momspligtige aktiviteter efter princippet i Momslovens § 38, stk. 2.

Naturstyrelsens omkostningsfordelingsmodel er baseret på en ABC-model (Activity Based Costing). For udvalgte områder fordeles lønomkostninger og/eller overhead med udgangspunkt i det registrerede tidsforbrug på de enkelte opgaver.

Regnskabet aflægges i millioner (mio.) kr., hvorfor der kan forekomme afrundingsforskelle.

Til udarbejdelsen af det finansielle regnskab er data fra Navision/Statens Koncern System (SKS) anvendt. Fortegn er anvendt i overensstemmelse med SKS med mindre andet er anført – og i overensstemmelse med vejledningen om udarbejdelse af årsrapporten eller instruks fra departementet.

Nationalparker

Jf. Finansloven for 2024 er nationalparkfondenes bevilling opført på § 23.31.20. Nationalparker. Bevillingen omfatter statens driftstilskud til de oprettede nationalparkfonde. Driftstilskuddene udbetales til bfk. 34452 Nationalparker, hvor nationalparkfondenes udgifter og indtægter fra 2024 regnskabsføres. Tidligere blev nationalparkfondenes udgifter og indtægter regnskabsført i Naturstyrelsens regnskab. De regnskabsmæssige poster foretages af Naturstyrelsen efter godkendelse af nationalparksekretariatene.

Naturstyrelsen yder i medfør af Aktstykke nr. 135 af 12. marts 2024 momskompensation for Nationalparkfondenes udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms, som afholdes ved køb af varer og tjenesteydelser.

Naturstyrelsen er tilsynsmyndighed for nationalparkfondene. Årets økonomiske resultater for nationalparkfondene fremgår som bilag til nærværende årsrapport.

3.2 Resultatopgørelse mv.

Resultatet er samlet for virksomheden, og omfatter følgende hovedkonto: § 23.31.01. Naturstyrelsen. Naturstyrelsens resultat for 2024 blev et overskud på 40,7 mio. kr., hvoraf de 40,7 mio. kr. overføres til egenkapitalen. Se i øvrigt analyse og vurdering af årets resultat i afsnit 2.2 Ledelsesberetning.

Tabel 6
Resultatopgørelse

Note	(mio. kr.)	2023	2024	2025 (Grundbudget)
3	Ordinære driftsindtægter			
	Bevilling	-397,7	-441,8	
	Salg af varer og tjenesteydelser			
	Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-459,7	-473,5	
	Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	-28,9	-32,2	
	Tilskud til egen drift	-74,7	-33,5	
	Gebyrer	0,0	0,0	
	Ordinære driftsindtægter i alt	-960,9	-980,9	-950,2
	Ordinære driftsomkostninger			
	Ændring i lagre	0,0	0,0	
	Forbrugsomkostninger			
	Husleje	9,2	9,6	
	Forbrugsomkostninger i alt	9,2	9,6	
	Personaleomkostninger			
	Lønninger	350,4	357,0	
	Pension	55,6	56,6	
	Lønrefusion	-9,9	-10,3	
	Andre personaleomkostninger	-0,1	0,9	
	Personaleomkostninger i alt	396,0	404,3	
	Af- og nedskrivninger	42,0	56,7	
	Internt køb af varer og tjenesteydelser	32,2	30,6	
	Andre ordinære driftsomkostninger	463,1	461,6	
	Ordinære driftsomkostninger i alt	942,5	962,8	953,5
	Resultat af ordinære drift	-18,5	-18,1	3,3
	Andre driftsposter			
	Andre driftsindtægter	-120,8	-125,5	-42,5
	Andre driftsomkostninger	39,4	63,3	
	Resultat før finansielle poster	-99,8	-80,2	-39,2
	Finansielle poster			
	Finansielle indtægter	-0,2	-0,3	
	Finansielle omkostninger	40,2	39,8	39,2
	Resultat før ekstraordinære poster	-59,8	-40,7	0,0
	Ekstraordinære poster			
	Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	
	Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	
	Årets resultat	-59,8	-40,7	0,0

Anm.: Der er i regnskabet for 2024 registreret indtægter fra EU's genopretningsfacilitet svarende til de afholdte udgifter for de aktiviteter, som de modtagne midler fra EU finansierer. Beløbet på i alt 2,1 mio. kr. er indeholdt i tilskud til egen drift. Beløbet udgjorde 3,1 mio. kr. i 2023. I 2023 blev Nationalparkfondenens udgifter og indtægter regnskabsført i Naturstyrelsens regnskab,

jf. finanslovens § 23.31.20. Nationalparkfondenes udgifter og indtægter er fra 2024 regnskabsført i særskilt bogføringskreds, hvorfor 2023 og 2024 tallene ikke kan sammenlignes.

Resultatdisponering

Tabel 7

Resultatdisponering af årets overskud

	(mio. kr.)
Disponeret til bortfald	0,0
Disponeret til udbytte til statskassen	0,0
Disponeret til overført overskud	40,7

Anm.: Tabellen er udarbejdet med SB-systemet og SKS som kilde.

Forklaring til tilbageførte hensættelser og periodiseringer.

Nedenstående oversigt oplister tilbageførte hensættelser og periodiseringer i Naturstyrelsens regnskab på standardkonto 61, 76 og 96 samt årsagen for tilbageførslerne.

Tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter

	(mio. kr.)	Årsag
Periodisering, aktiv	-1,2	Periodiseringer fra 2023 er tilbageført i 2024, idet disse var kortfristede.
Hensættelse til regulering af landbrugsstøtte	-4,8	Det hensatte beløb fra 2023 er tilbageført, idet der er foretaget regulering.
Hensættelse til oprensning	-8,3	Det hensatte beløb er tilbageført i 2024, da arbejdet er udført.
Hensættelse til kystsikring, dige	-0,7	Det hensatte beløb fra 2023 er tilbageført, idet der er foretaget udbetaling.
Hensættelser til engangsvederlag, åremål og resultatløn 2023	-3,3	Hensættelsen vedrørte 2023, og er tilbageført i 2024.

Anm: Det bemærkes, at der er foretaget nye periodiseringer og hensættelser i 2024. Opgørelse er oplyst i årsagsforklaringerne i note 5 og note 6.

3.3 Balancen

Tabel 8
Balancen

Note	Aktiver (mio. kr.)	2023	2024	Note	Passiver (mio. kr.)	2023	2024
	Anlægsaktiver				Egenkapital		
1	Immaterielle anlægsaktiver				Reguleret egenkapital (Start-kapital)	29,9	29,9
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	6,8	8,8		Opskrivninger	0,0	0,0
	Erhvervede koncessioner	0,0	0,0		Reserveret egenkapital	0,0	0,0
	Udviklingsprojekter under opførelse	3,6	4,2		Bortfald	2,4	0,0
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	10,4	13,0		Udbytte til staten	0,0	0,0
2	Materielle anlægsaktiver				Overført overskud	177,0	217,6
	Grunde, arealer og bygninger	801,8	772,3	6	Egenkapital i alt	209,2	247,5
	Infrastruktur	0,0	0,0		Hensatte forpligtelser	19,5	17,6
	Transportmateriel	15,3	22,3	7	Langfristede gældsposter		
	Produktionsanlæg og maskiner	31,5	33,3		FF4 Langfristet gæld	804,6	791,5
	Inventar og IT-udstyr	0,3	0,1		Donationer	77,3	75,5
	Igangværende arbejder for egen regning	22,4	12,6		Prioritets gæld	0,0	0,0
	Materielle anlægsaktiver i alt	871,3	840,7		Anden langfristet gæld	0,0	0,0
	Finansielle anlægsaktiver				Langfristet gæld i alt	881,8	866,9
	Statsforskrivning	29,9	29,9		Kortfristede gældsposter		
	Øvrige finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0		Leverandører af varer og tjenesteydelser	103,4	83,9
	Finansielle anlægsaktiver i alt	29,9	29,9		Anden kortfristet gæld	24,7	84,0
	Anlægsaktiver i alt	911,5	883,6	8	Skyldige feriepenge	23,7	26,2
	Omsætningsaktiver				Igangværende arbejder for fremmed regning	16,1	15,0
	Varebeholdninger	4,9	1,7		Periodeafgrænsningsposter	0,0	0,2
4	Tilgodehavende	235,8	213,3		Kortfristet gæld i alt	167,9	209,2
5	Periodeafgrænsningsposter	1,2	1,1		Gæld i alt	1.049,7	1.076,1
	Værdipapirer	0,0	0,0				
	Likvide beholdninger						
	FF5 uforrentet konto	41,9	-54,5				
	FF7 finansieringskonto	83,1	296,1				
	Andre likvider	0,0	0,0				
	Likvide beholdninger i alt	125,0	241,6				
	Omsætningsaktiver i alt	366,9	457,7				
	Aktiver i alt	1.278,4	1.341,3		Passiver i alt	1.278,4	1.341,3

Notehenvisninger, jf. afsnit 4.1:note 1-8

Eventualforpligtelser, jf. afsnit 4.1: note 9

Anm.: Balancen er udarbejdet med SKS som kilde, idet der dog er foretaget reklassifikation mellem periodeafgrænsningsposter og anden kortfristet gæld (1,1 mio. kr.), jf. vejledning til årsrapport 2024. Tabellens fortegn afviger dog fra SKS, idet passiver ikke vises med negativt fortegn. Balancen for 2023 er inkl. Primokorrekationer afledt af ressource af Nationalparkfonden regnskaber til særskilt bogføringskreds.

3.4 Egenkapitalforklaring

Naturstyrelsens samlede egenkapital er ved udgangen af 2024 på 247,5 mio. kr. jf. SB og SKS.

Tabel 9
Egenkapitalforklaring

Egenkapital primo 2024 (mio. kr.)	2023	2024
Reguleret egenkapital primo	29,9	29,9
+Ændring i reguleret egenkapital	0,0	0,0
Reguleret egenkapital ultimo	29,9	29,9
Overført overskud primo	119,5	177,0
+ Ændringer overført overskud ifm. kontoændring	0,0	0,0
+Overført fra årets resultat	59,8	40,7
-Bortfald	-2,4	0,0
Overført overskud ultimo	177,0	217,6
Egenkapital ultimo året	206,8	247,5

3.5 Likviditet og låneramme

Tabel 10

Udnyttelse af låneramme

	2024 (mio. kr.)
Sum af immaterielle og materielle anlægsaktiver	778,3
Låneramme	1.277,7
Udnyttelsesgrad i pct.	60,9

Anm.: Sum af immaterielle og materielle anlægsaktiver er ekskl. donationer.

3.6 Opfølgning på lønsumsloft

Naturstyrelsen har status af statsvirksomhed, og er derfor ikke omfattet af lønsumsloft, jf. Budgetvejlednings punkt 2.7.3.

3.7 Bevillingsregnskabet

Tabel 12
Bevillingsregnskab

Hovedkonto	Navn	Bevillings- type	(mio. kr.)	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse ultimo
Drift							
23.31.01.	Natursty- relsen	Statsvirk- somhed	Udgifter	969,0	1.065,9	-96,9	217,6
			Indtægter	-527,2	-664,8	137,6	
Administrerede ordninger							
23.31.03.	Testcenter Østerild	Anden be- villing	Udgifter	0,0	0,0	0,0	5,5
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
23.31.06.	Tilskud til oprensning	Anden be- villing	Udgifter	30,1	29,8	0,3	0,0
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
23.31.07.	Tilskud til natur og klimatilpas- ning mv.	Reservati- onsbevilling	Udgifter	8,3	6,9	1,4	7,1
			Indtægter	-2,6	-0,6	-2,0	
23.31.08.	Puljer til di- ger og kystbeskyt- telse mv.	Reservati- onsbevilling	Udgifter	233,8	150,2	83,6	84,0
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
23.31.20.	National- parker	Reservati- onsbevilling	Udgifter	45,0	58,7	-13,7	9,9
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
Anlæg							
23.31.02.	Salg af ejen- domme	Anlægsbe- villing	Udgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
			Indtægter	0,0	-0,8	-0,8	
23.31.04.	Arealfor- valtning mv.	Anlægsbe- villing	Udgifter	1.593,3	705,4	887,9	2.806,8
			Indtægter	-18,2	-331,6	-313,4	
23.31.09.	Kystbe- skyttelse, havne mv.	Anlægsbe- villing	Udgifter	341,8	278,4	63,4	151,3
			Indtægter	-34,8	-31,7	-3,1	

Anm.: Tabellen er udarbejdet med SB-systemet og SKS som kilde.

4. Bilag

4.1 Noter til resultatopgørelse og balance

Tabel 13

Note 1. Immaterielle anlægsaktiver

(mio. kr.)	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
Kostpris	50,3	4,0	54,3
Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse	-	-	-
Tilgang	4,2	-	4,2
Afgang	-	-	-
Kostpris pr. 31.12.2024	54,5	4,0	58,5
Akkumulerede afskrivninger	-45,7	-4,0	-49,6
Akkumulerede nedskrivninger	-	-	-
Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	-45,7	-4,0	-49,6
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2024	8,8	-	8,8
Årets afskrivninger	-2,2	-	-2,2
Årets nedskrivninger	-	-	-
Årets af- og nedskrivninger	-2,2	-	-2,2

(mio. kr.)	Udviklingsprojekter under udførelse
Primo saldo pr. 1. januar 2024	3,6
Tilgang	4,8
Nedskrivninger	-
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	-4,2
Kostpris pr. 31.12.2024	4,2

Anm.: Der er forskel mellem årets af- og nedskrivninger i tabel 13 og 14 og årets af- og nedskrivninger i tabel 6 resultatopgørelsen, idet der ved salg sker tilbageførsel i balancen af af- og nedskrivninger for afgangsførte anlæg i året.

Tabel 14

Note 2. Materielle anlægsaktiver

(mio. kr.)	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktionsanlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Kostpris	1.234,3	8,8	135,7	59,8	15,8	1.454,4
Primokorrektioner og flytning ml. bogføringskredse	-	-	-	-	-	-
Tilgang	43,7	-	12,3	12,0	-	68,1
Afgang	-66,7	-	-28,3	-3,0	-4,1	-102,1
Kostpris pr. 31.12.2024	1.211,4	8,8	119,7	68,8	11,7	1.420,4
Akkumulerede afskrivninger	-436,0	-	-86,4	-46,5	-11,6	-580,5
Akkumulerede nedskrivninger	-3,0	-8,8	-	-	-	-11,8
Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31.12.2024	-439,1	-8,8	-86,4	-46,5	-11,6	-592,4
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2024	772,3	-	33,3	22,3	0,1	828,1
Årets afskrivninger	-10,7	-	17,7	-1,9	3,9	9,0
Årets nedskrivninger	4,2	-	-	-	-	4,2
Årets af- og nedskrivninger	-6,5	-	17,7	-1,9	3,9	13,2

(mio. kr.)	Igangværende arbejder for egen regning
Primo saldo pr. 1. januar 2024	22,4
Tilgang	31,4
Nedskrivninger	-
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	-41,2
Kostpris pr. 31.12.2024	12,6

Anm. Der er forskel mellem årets af- og nedskrivninger i tabel 13 og 14 og årets af- og nedskrivninger i tabel 6 resultatopgørelsen, idet der ved salg sker tilbageførsel i balancen af af- og nedskrivninger for afgangsførte anlæg i året.

Note 3

Straksafskrivninger

Naturstyrelsen har i 2024 foretaget nedskrivning på 15,9 mio. kr. Heraf 3,5 mio. kr. svarende til værdien af et antal bygninger, som i 2024 er besluttet nedrevet. Det resterende beløb er straksafskrevet i 2024 som følge af en gennemgang af tidligere aktiveringer, der har givet anledning til anden fortolkning og dermed behov for korrektion. Beløbet er indeholdt i afskrivningerne.

Af de i 2023 besluttede nedrivninger, modtog styrelsen i 2024 afslag på nedrivningstilladelse. Der er som følge heraf foretaget en genopskrivning på 0,1 mio. kr.

Note 4

Tilgodehavende

Danmark afholder under EU's genopretningsfacilitet udgifter forbundet med EU-genopretningsplanen. Udgifter afholdes i perioden 2021-25 og refunderes af EU baseret på målopfyldelsen for de enkelte initiativer. Den sidste udbetaling forventes modtaget fra Kommissionen i 2027. Ud- og indbetalinger er som følge heraf tidsforskudte.

Naturstyrelsen har i 2024 i bfk. 34450 indtægtsført 2,1 mio. kr., svarende til de afholdte udgifter for de aktiviteter, som midlerne fra EU's genopretningsfacilitet finansierer, jf. i øvrigt akt 140 af 16. december 2021.

Tab på debitorer

Det samlede tab på debitorer er opgjort til 0,2 mio. kr., hvilket samlet anses som mindre væsentligt i forhold til det samlede salg.

Note 5

Periodeafgrænsningsposter, aktiv

(Mio. kr.)	2024
SLS Forudløn (reklass.)	1,1
I alt	1,1

Note 6

Hensatte forpligtelser

(Mio. kr.)	2024
Ejendomsskat	5,2
Engangsvederlag, resultatløn, fratrædelsesordning mv. 2024	4,1
Regulering af landbrugsstøtte	7,6
Erstatning	0,7
I alt	17,6

Anm.: Tabellens fortegn afviger fra SKS, idet passiver ikke vises med negativt fortegn i balancen.

Note 7

FF4 Langfristet gæld

Differencen mellem FF4 kontoen og anlægsaktiver skyldes, at opgørelsen af likviditetsflytningen først sker efter lukningen af regnskabet, dvs. flytningen af likviditeten sker i det efterfølgende regnskabsår.

Note 8

Skyldige feriepenge

Den opgjorte feriepengeforpligtelse består af:

(Mio. kr.)	2024
Indefrossen ferie	0,0
Skyldig ferie	26,2
I alt	26,2

Anm.: Tabellens fortegn afviger fra SKS, idet passiver ikke vises med negativt fortegn i balancen.

Note 9

Eventualforpligtelser- og aktiver

Kloakering af kolonihaver

Naturstyrelsen udlejer arealer med ca. 7.000 kolonihavelodder, hvoraf ca. 1.900 endnu ikke er kloakeret. 543 kolonihavelodder kloakeres i 2022-2025 i henhold til påbud fra Rødovre Kommune. Dette projekt afsluttes primo 2025. Derudover er der varslet påbud for enkelte andre kolonihavelodder. De resterende ca. 1.400 kolonihavelodder, som endnu ikke er spildevandskloakeret, forventes at skulle kloakeres inden for en årrække, jf. miljøbeskyttelsesloven § 28 stk. 4. 174 kolonihavelodder kloakeres i Aarhus 2025-2026 samt yderligere 359 ved Tårnby frem mod 2028, hvor kommunerne har meldt krav om kloakering. Naturstyrelsen estimerer at have eventualforpligtelser for ca. 132 mio. kr. over en årrække til kloakering af de resterende ca. 1.400 kolonihavelodder, samt færdiggørelsen af projektet i Rødovre.

Willestrup Gods – omlægning af vandløb

Retssag om manglende opfyldelse af aftale om naturgenopretning. Naturstyrelsen har stævnet modparten for 2,6 mio. kr. Sagsøgte har taget forbehold for at rejse modkrav under retssagen. Størrelsen af dette er endnu ukendt. Kun hvis retssagen tabes, vil eventualforpligtelsen kunne blive aktualiseret.

Lønstrupsagen

Foreningen for kystsikring Lønstrup Syd-Vest har i hhv. 2017 og 2019 stævnet Kystdirektoratet, som er en del af Miljøstyrelsen med følgende 3 principale og én subsidiær påstand: 1) Kystdirektoratet tilpligtes at betale sagsøger erstatning for værdiforringelse på 42,9 mio. kr. 2) Kystdirektoratet tilpligtes at betale sagsøger erstatning for omkostninger til nedrivning og bortskaffelse af ejendomme på i alt 209.465 kr. 3) Kystdirektoratet tilpligtes at betale erstatning for tabte lejeindtægter på i alt 2.068.381 kr. Kystdirektoratet har påstået frifindelse. Sagerne er ikke berammet til hovedforhandling endnu og afventer afgørelse om tredje gennemførelse af syn og skøn. Syn og skøn har handlet om påvirkning af habitatnatur pga. manglende kystbeskyttelse og værdiforringelser af huse syd for det hårde kystbeskyttelsesanlæg i Lønstrup, hvor der ikke er kystbeskyttelse.

Skelsag Hanstholm Camping

Forpagter af campingplads mener at have vundet hævnd til et areal tilhørende Naturstyrelsen. Naturstyrelsen har fået medhold ved skelforretning og ved byretten, hvor Naturstyrelsen fik tilkendt 120.800 kr. i erstatning for fældede træer på styrelsens areal, foruden beløb til dækning af omkostningerne til skelsag og retssag. Modparten har anket byrettens dom. Sagen er ikke berammet ved landsretten endnu.

Dyrevelfærdssag

Naturstyrelsen er blevet tiltalt for overtrædelse af dyrevelfærdsloven i februar 2021. Anklagemyndigheden vil nedlægge påstand om bødestraf mod Naturstyrelsen. Bødestørrelsen er endnu ikke opgjort eller oplyst, men forventes at udgøre i størrelsesordenen 1 mio. kr. Sagen er berammet til hovedforhandling i 2025.

Erstatningskrav i sag om ophævelse af strandbeskyttelseslinjen

Kystdirektoratet er blevet stævnet af en borger, der principielt mener, at Kystdirektoratet har truffet en ugyldig afgørelse, subsidiært at Kystdirektoratet skal betale erstatning som følge af afslaget. Der er i sagen blevet truffet afgørelse om afslag på ophævelse af strandbeskyttelseslinjen på borgerens ejendom. Borgeren har søgt om, at en bebyggelse samt en del af arealet omkring den eksisterende bebyggelse blev undtaget fra strandbeskyttelseslinjen. Borgeren har rejst et erstatningskrav mod styrelsen på 914.283 kr. Borgeren har anmodet om udsættelse, for at afklare sag om retshjælpsdækning eller fri proces. Retten har imødekommet borgerens anmodning om udsættelse. Hovedforhandlingen er fastsat til den 30. oktober 2025.

Sag om skader på sænkekasse ifm. stormen Malik

Hanstholm Havn har anlagt en voldgiftssag i forbindelse med, at stormen Malik i slutningen af januar 2022 forårsagede skade på en sænkekasse ejet af Kystdirektoratet og sammenfald af

Hanstholm Havns nye mole. Kystdirektoratet har deltaget i denne sag i forventningen om at få dækket de omkostninger, der vil være til udbedring af sænkekassen. Den første skønserklæring fra voldgiftsretten fastslår, at det er Hanstholm Havns sammenfaldne konstruktion, der er skyld i skaderne på sænkekassen. De oprindelige skønsmænd blev i starten af 2024 vurderet inhabile af Voldgiftsnævnet, hvorfor der i 2024 er udpeget nye skønsmænd til besvarelse af de supplerende spørgsmål til skønserklæringen. Det er derfor endnu ikke muligt at sætte et konkret beløb på en eventuel udgift til sagen og/eller udbedring af sænkekassen.

Vedligeholdelsespligt på Bakken

Naturstyrelsen er blevet stævnet af en lejer af et grundareal på Dyrehavsbakken, idet lejer finder, at Naturstyrelsen har misligholdt en pligt til at vedligeholde et betondæk på det lejede. Lejeren kræver afslag i grundlejeafgiften og erstatning for merudgifter. Lejers krav er endnu ikke opgjort, men forventes at udgøre minimum 100.000 kr.

Efterregulering af ejendomsskat

Pr. 1. januar 2024 trådte en ny vurderingsmetode, samt nye beskatningsregler i kraft. Vurderingerne og dermed beskatningen i 2024 sker på baggrund af foreløbige vurderinger, og derfor kan det forventes, at der sker en efterregulering af opkrævningerne for 2024 i 2025/2026 når de endelige vurderinger foreligger. Det vides endnu ikke om disse efterreguleringer vil få et positivt eller negativt udfald for styrelsens samlede udgifter til ejendomsskat.

Sag om udgifter til "telemetri-maskiner"

Styrelsen modtog i september en opgørelse fra en teleoperatør, der krævede 4,7 mio. kr. for MMS afsendt fra 'telemetri-maskiner'. Der er tale om vildtkameraer, der har sendt billeder til styrelsens medarbejdere. Abonnementerne er registreret på Miljøstyrelsens CVR-nummer, så det er Miljøstyrelsen, der har dialogen med teleoperatør. Naturstyrelsen har modtaget en tilsvarende opgørelse for eget CVR-nummer, omkring 39.000 kroner. I begge tilfælde bestrider Naturstyrelsen kravet og forudsætningerne herfor.

Søborg Sø

Et entreprenørfirma har i 2024 fremsendt et krav på 2.148.400 kr. vedrørende forøgede byggepladsomkostninger, som følge af at opstarten af Søborg Sø projektet blev udskudt pga. en borgers klage over myndighedstilladelsen. Naturstyrelsen har bestridt kravet, og har ikke - helt eller delvist - hensat midler til betaling heraf. Der forhandles stadig med firmaet, men sagen kan ende i voldgift i henhold til AB18.

Ødelagt bro

En borger har beskadiget en bro på privat fællesvej på Naturstyrelsens areal. De andre brugere af den private fællesvej har fremsat krav om, at broen retableres hurtigst muligt. Borgers forsikringsselskab har tilbudt at betale erstatning svarende til 20 pct. af udgiften til retablering af broen med henvisning til afskrivning på værdien af den 100 år gamle bro. Styrelsen forhandler med forsikringsselskabet herom, men kan risikere en egenudgift til udbedring af broen på 150-250.000 kr.

Erstatning for skader i forbindelse med vådområdeprojekt Grynderup

En privat lodsejer har fremsat krav om betaling af 100.000 kr. i erstatning for skader i 2022-2024 som følge af et vådområdeprojekt i Himmerland. Tabene er ikke tilstrækkelig dokumenteret. Da årsagen til skaderne ikke kan afværges, forventer Naturstyrelsen at skulle kompensere lodsejeren for varig værdiforringelse af arealerne. Kompensationen vil udgøre et højere beløb end det fremsatte erstatningskrav, men er endnu ikke opgjort/fastsat. Sagen forventes afgjort forligsmæssigt eller ved Taksationskommissionen.

Reetableringsgaranti – Lille Vildmose

Naturstyrelsen har opkøbt jord, hvor der var en indvindingsaftale omkring muldjord. Naturstyrelsen har en forpligtigelse til at reetablere jorden jf. aftale med Region Nordjylland. Beløbet løber op i ca. 1,2 mio. kr.

4.2 Indtægtsdækket virksomhed

Naturstyrelsen skal ikke regnskabsføre for indtægtsdækket virksomhed på særskilte underkonti, jf. FL24 § 23.31.01. Særlige bevillingsbestemmelse 2.7.2.

4.3 Fællesstatslige løsninger mv.

Naturstyrelsen har ikke ydelser, der sælges som fællesstatslige løsninger mv.

4.4 Gebyrfinansieret virksomhed

Jf. finansloven for 2024 kan Naturstyrelsen oppebære indtægter ved salg af ridetegn og lignende aktiviteter i relation til ridning. Finanslovsteknisk opfattes salg af ridetegn og lignende som et gebyr, hvilket medfører behov for særskilt dokumentation af indtægter og udgifter knyttet til aktiviteten ridning. Naturstyrelsens regnskab herfor er opgjort i nedenstående tabel 18.

Tabel 18

Oversigt over gebyrordninger med administrativt fastsat takst, kr.

	Årets resultat			
	2021	2022	2023	2024
Gebyrprovenu	-712.402	-742.187	-724.985	-763.798
Omkostninger	725.396	969.615	792.142	1.094.270
Resultat	12.994	227.428	67.158	330.472

Anm.: Det samlede nettoprovenu for den fireårige periode for aktiviteten ridning er et underskud på 638.052 kr.

4.5 Tilskudsfinansieret aktiviteter

Naturstyrelsen har status af statsvirksomhed, og der skal derfor ikke regnskabsføres for tilskudsfinansieret aktiviteter, jf. Budgetvejledningens punkt. 2.7.5.

4.6 Forelagte investeringer

Tabel 22

Oversigt over igangværende anlægsprojekter [mio. kr.]

Igangværende anlægsprojekt	Senest forelagt	Byggestart	Forventet afslutning	Afholdte udgifter i alt	Afholdte udgifter, indeværende år	Godkendt totaludgift
Klima-lavbundsprojekt Sejersbæk Kog	Akt. 244 af 27. maj 2021	2021	2026	134,9	-28,5	134,4
Klima-lavbundsprojekt Kvorning	Akt. 368 af 27. maj 2021	2021	2025	67,4	3,8	134,8
Oprydning Erdkehlgraven	Akt. 103 af 28. marts 2019	2019	2024	23,0	0,0	25,7
Søborg Sø	Akt. 99 af 9. maj 2018	2018	2025	110,4	16,2	92,8
Ekkodalen	Akt. 99 af 9. maj 2018	2018	2025	17,6	0,0	19,6
Naturgenopretningsprojekt ved Skindbjerglund Statsskov	Akt. 136 af 25. april 2019	2019	2025	20,5	0,0	21,0
Life Forest Fit For Future	Akt. 288 af 3. september 2020	2019	2028	34,9	9,7	98,3
Life – Højmoserestauring (Tønder)	Akt. 160 af 7. september 2015	2016	2024	41,7	0,0	41,7
Life - Landmanden som naturforvalter	Akt. 28 af 7. december 2017	2018	2026	58,6	10,0	129,8
Testcenter Østerild	Akt. 170 af 20. august 2010	2010	2025	14,0	0,0	23,0
Etablering af vildsvinehegn	Akt. 107 af 7. juni 2018	2018	2024	30,7	0,0	35,0

Anm.: Afholdte udgifter for klima-lavbundsprojekterne Sejersbæk Kog og Kvorning er angivet som realiseret nettoudgift. Der er en forventet indtægt ved gensalg af arealer.

4.7 IT-omkostninger

Tabel 23
IT-omkostninger

Sammensætning	2024 (mio. kr.)
Interne personaleomkostninger til IT (IT-drift/-vedligehold/-udvikling)	8,1
IT-systemdrift	8,7
IT-vedligehold	6,4
IT-udviklingsomkostninger	0,5
Udgifter til IT-varer til forbrug	4,1
Intern statslige køb af IT, herunder fra Statens IT	20,0
I alt	47,8

Anm: Tabellen er udarbejdet ud fra SKS og SBS.

4.8 Supplerende bilag

Jf. Finansloven for 2024 er nationalparkfondenes bevilling opført på § 23.31.20. *Nationalparker*. Bevillingen omfatter statens driftstilskud til de oprettede nationalparkfonde. Naturstyrelsen er tilsynsmyndighed for nationalparkfondene. De regnskabsmæssige posteringer foretages af Naturstyrelsen efter godkendelse af nationalparksekretariatene. Naturstyrelsen har udelukkende udført kvalitetssikring af indholdet i nedenstående afsnit.

4.8.1 Skema 1: Nationalpark Thy

Korte fakta om nationalparken:

Nationalparkfond Thy har til ansvar at etablere og udvikle det 244 km² store område, der udgør Nationalpark Thy. Nationalpark Thy rummer de største og mest intakte klitnaturtyper i Europa. Klitnaturen er dynamisk og påvirket af hav, vind, sand og salt. I Nationalpark Thy er der et stort potentiale for at genoprette bæredygtige økosystemer, og for at genskabe forbindelse mellem isolerede bestande af truede arter. Visionen er, at den værdifulde natur styrkes og beskyttes, og samtidig kan være til gavn og glæde for både lokalbefolkning og gæster fra nær og fjern. Nationalparkfonden beskæftigede 11 ansatte ultimo 2024. Hertil kommer en stor indsats fra de medvirkende organisationer i bestyrelse og råd, samt ca. 275 aktive frivillige.

Uddrag fra årsberetning:

2024 var det første hele kalenderår efter fuld implementering af det 83,6 mio. kr. store fondsfiansierede projekt "*Trædesten til naturen*". Målene om at give nationalparkens besøgende bedre adgang til naturen, kvalitative oplevelser i naturen og mere viden om natur, geologi og kulturhistorie i Nationalpark Thy, er i høj grad blevet indfriet. De fem huse har budt velkommen til mere end 200.000 gæster i 2024. Atter har nationalparkens ca. 275 frivillige ydet en særdeles stor indsats i forhold til bl.a. at tage imod gæster.

Besøgshusene giver også nationalparkfonden mulighed for at afprøve forskellige former for facilitering: Svaneholms hus og Bådshuset i Hanstholm er ubemandede og har gratis adgang. Infohuset på Stenbjerg Landingsplads er bemandede med frivillige, har gratis entré og salg af bøger, kaffe og is mm. Lodbjerg Fyr er delvis bemandede, og har adgang til fyret mod entré, foruden en frivilligt bemandede kaffestue. En model, der får driften af det fredede fyrkompleks til at balancere. Endelig har det frivilligt bemandede Nationalparkcenter gratis entré med opfordring til at donere til nationalparkfondens naturprojekter, ligesom der er mulighed for at købe bøger, plakater mm.

Med de midler, som vore gæster har doneret siden åbningen af Nationalparkcentret i 2021, erhvervede nationalparkfonden i 2024 et klithedeareal på 5,4 hektar med henblik på naturforbedringer. Muligheden for at donere direkte til naturen styrker således sammenhængen mellem publikumsoplevelser og nationalparkens indsatser for biodiversitet.

Der er i 2024 foretaget en naturforbedring på privatejede arealer, herunder rydning af opvækst på 20 hektar klithede. Der er indgået aftale med en lodsejer om et projekt på tidligere dyrkede arealer ved Grønslets Rende. Der er herudover blevet foretaget registreringer, bl.a. af ensian-blåfugl og, i samarbejde med DOF Nordvestjylland, af ynglefugle ved projektområder. 2024 har været et år, hvor der i samarbejde med Naturstyrelsen er lagt et stort stykke arbejde i at få igangsat processen mod en EU LIFE-ansøgning i 2026 om en mere dynamisk klitnatur. Arbejdet har til dels bestået i analyser, hvor der bl.a. er gennemført en stor satellitkortlægning af strukturer i vores landskab, men også projektudvikling og –modning blandt vore medvirkende organisationer.

Af friluftsfaciliteter blev der i løbet af året udskiftet udtjente borde-/bænkesæt på Naturstyrelsens arealer. I samarbejde med EUC Nordvest og Naturstyrelsen Thy har fonden fået opført fem nye større shelter, der blandt andet kan fungere til større grupper som fx skoleklasser, men også til individuelle vandrere og cyklister på tur.

Samarbejdet med Thy Erhvervsforum om at etablere erhvervspartnerskaber, der giver virksomheder mulighed for at bidrage til at skabe mere natur i tilknytning til deres ESG, fandt i løbet af året sin form og sine første erhvervspartnere – klar til for alvor at blive lanceret primo 2025.

Resultatopgørelse

	(kr.)
Indtægter	
Finanslovsbevilling	9.000.000
Konsulentbesparelser	-100.000
Bevilling i alt	8.900.000
Øvrige indtægter	
NPT Nationalparkcenter Thy	502.444
NPT Nationalpark Thy produkter	2.500
NPT Lodbjerg Fyr	440.290
NPT Lodbjerg Fyr - Kaffestue	746.464
NPT Stenbjerg Landingsplads	79.192
NPT Toilet Langemole	55.432
NPT Lodbjerg Fyr - Formidling- Thy	4.000
NPT Donation Naturprojekter	11.456
Øvrige indtægter i alt	1.841.778
Indtægter på eksternt finansierede projekter	
NPT – Lodbjerg Fyr – forplads	25.789
Indtægter på eksternt finansierede projekter i alt	25.789
Indtægter inkl. bevilling i alt	10.767.567
Udgifter	
Udviklings- og driftsopgaver	
Nationalparkplan & beretning	52.375
Bestyrelse, råd og udvalg	420.540
Administration, budget og bevilling	1.442.929
NPT Informationsvirksomhed	269.431
NPT Nationalparkcenter Thy	1.417.721
NPT Friluftsfaciliteter	33.340
NPT Naturlig hydrologi	103.868
NPT Vidensgrundlag for adaptiv naturforvaltning	198.795
NPT Netværk af frivillige	1.416.100
NPT Nationalpark Thy produkter	10.197
NPT Forskning og brobygning	1.297
NPT Naturmøde Hirtshals	83.095
NPT Lodbjerg Fyr	860.209
NPT Lodbjerg Fyr - Kaffestue	503.864
NPT Stenbjerg Landingsplads	141.744
NPT Svaneholmus	60.448
NPT Toilet Langemole	70.093
NPT Nationalparken i skolen	137.569
NPT Forundersøgelse Tvorup Vestersø	97.586
NPT Min Natur – hydrologi	84.555

NPT Statsstøttegodkendelse i EU	40.768	
NPT Min Natur - sammenhæng	229.418	
NPT Opkøb af jord	329.865	
NPT Biodiversitet i skove	147.086	
NPT "LIFE-Duneamics"	235.413	
NPT Fælles indkøb til videresalg	63.237	
NPT Hanstholm Fyr	88.645	
NPT Samarbejde med uddannelsesinstitutioner	23.067	
NPT Studenterpulje	4.393	
NPT Formidlingspartnere	53.534	
NPT Strategi for udvikling	162.370	
NPT Viden om færdsel og forstyrrelser	243.047	
NPT Hjemmeside	30.003	
NPT Presse, PR og Kommunikation	625.909	
NPT Monitering af fugle - DOF	17.236	
NPT Offentlige foredrag m.v.	3.025	
NPT App	67.121	
NPT Naturens Besøgsvener	20.610	
NPT Ekstravilling 2023 – Gruppe shelter	221.584	
NPT Kurser - Naturvejledning og formidling	189.306	
NPT Projektudvikling, formidling	29.595	
NPT Forundersøgelse - hvor mangler der variation	240.703	
NPT Lodbjerg Fyr - Formidling- Thy	18.973	
NPT Ekstravilling 2023 Hanstholm Fyr formidling	107.941	
NPT Formidling - ny sti ved Agger-Thy	864	
NPT Fælles afklaringsforløb vedr. sundhed	140.748	
Løn ikke fordelt 2024	3.407	
Udviklings- og driftsopgaver i alt	10.743.624	
Eksternt finansierede projekter		
NPT Lodbjerg Fyr - Forplads	34.067	
Eksternt finansierede projekter i alt	34.067	
Udgifter i alt	10.777.691	
Årets resultat	-10.126	

Eventuelle anmærkninger: Der var i 2023 tekniske udfordringer i integrationen mellem tidsregistrering og ledelsesinformationssysteme. Det har medført at fordeling af funktionæromkostninger i december 2023 udestod, og de var dermed ikke indeholdt i indtægtsføringen af projekter med eksternt finansiering i 2023. De er medtaget i første kvartals indtægtsføring i 2024.

Opsparing	Kr.	
Primo saldo 2024	7.803.598	
Årets resultat	-10.126	
Saldo pr. 31.12.2024	7.793.472	

Eventuelle anmærkninger: Opsparingen er reserveret til bl.a. gennemførelse af naturgenopretningsprojekter, herunder også forundersøgelser, til forplads ved Lodbjerg Fyr mv.

Deposita	Kr.	
Stenbjerg Landingsplads – Nøgle	200	
Deposita i alt	200	

Hensættelser	Kr.	
Skyldigt overarbejde og seniorbonus	-58.022	
Skyldige feriepenge	-439.329	
Hensættelser i alt	-497.351	

Igangværende arbejde for fremmed regning (tilgodehavender og gæld)	Kr.	
NPT Lodbjerg Fyr - Forplads (ekstern medf.) *	190.115	
Tilgodehavender i alt	190.115	
Gæld i alt	0	

Øvrige balanceposter	Kr.	
Andre tilgodehavender		
Sparekassen Thy	20	
Andre tilgodehavender i alt	20	
Skyldige omkostninger		
Skyldige omkostninger (AUB, AES, AFU bidrag mv. 4. kvrt.)	-10.340	
Skyldige omkostninger i alt	-10.340	
Øvrige balanceposter i alt	-10.320	

*Indtægter på eksternt finansierede projekter, Lodbjerg Fyr - Forplads: Der er afholdt udgifter i 2024, men refusionen på forventeligt 25.789 kr. sker først i forbindelse med projektets afslutning. De resterende 164.326 kr. vedrører tilgodehavende refusioner på projektet fra 2022-2023.

Note om eventualforpligtelser:

Nationalparkfond Thy har pr. 31. december 2024 ingen eventualforpligtelser.

Note om anlægsaktiver:

Nationalparkfond Thy har pr. 31. december 2024 følgende anlægsaktiver:

- Svaneholmhus, Aggervej 35, 7770 Vestervig, der blev opført i 2012 for ca. 3,5 mio. kr.
- Toiletbygning ved Lange Mole, Lange Molevej 5, 7770 Vestervig, der blev opført i 2020 for ca. 0,5 mio. kr.
- Nationalparkcenter Thy, Vesterhavsgade 168, 7700 Thisted, der blev opført i 2020-21 for ca. 32,3 mio. kr.
- Areal på 24,79 hektar erhvervet fra ejendommen Hvidbakken 18, Vangså for 0,25 mio. kr. i 2023¹
- Areal på 5,4 hektar erhvervet på matrikel 18g Stenbjerg By, Nørhå for 0,375 mio. kr. i 2024²

¹ Arealet er erhvervet jf. bestemmelserne i Lov om nationalparker §§ 14-15, og ventes overdraget til Naturstyrelsen i 2025.

² Arealet er erhvervet jf. bestemmelserne i Lov om nationalparker §§ 14-15, og ventes overdraget til Naturstyrelsen i 2025.

4.8.2 Skema 2: Nationalpark Mols Bjerge

Korte fakta om nationalparken:

Nationalpark Mols Bjerge drives af en fond oprettet af miljøministeren. Fonden er et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning. Formålet med fonden er at udvikle nationalparken inden for de rammer, som er fastsat i lov og bekendtgørelse om Nationalpark Mols Bjerge. Nationalparken dækker et område på 180 km² og indeholder udover betydelige lys-åbne hede-, overdrevslandskaber i Mols Bjerge, også kystlandskaber, store skov- og landbrugsarealer samt landsbyer og en købstad. Nationalpark Mols Bjerges særkende er det særprægede istidslandskab, hvor mennesket har levet i årtusinder. Hertil kommer en så varieret natur, at området byder på en stor del af de danske naturtyper og desuden noget af Danmarks mest sjældne natur for eksempel i Mols Bjerge. Nationalparkfonden beskæftigede ultimo 2024 otte ansatte. Hertil kommer en stor indsats fra de medvirkende organisationer i bestyrelse og råd, samt ca. 80 aktive frivillige.

Uddrag fra årsberetning:

Vi kigger tilbage på endnu et spændende og travlt år i Nationalpark Mols Bjerge fyldt med aktiviteter, projekter og initiativer, som sekretariatet har skabt i samarbejde med lokale kræfter. Det er vores engagerede frivillige, der skaber stærke fællesskaber. Det sker i et godt samarbejde med kompetente og inspirerende offentlige og private samarbejdspartnere, et stærkt og lokalt forankret råd og en topmotiveret bestyrelse. Mange af dem kan man møde i videoen "*Velkommen til Nationalpark Mols Bjerge*". I 2024 producerede nationalparken videoen for at tydeliggøre nationalparkens mangesidige arbejde. I videoen tager nationalparkchef Birgitte Lamp seerne med rundt i nationalparken og besøger samarbejdspartnere, frivillige og gæster. Videoen kan ses på nationalparkens hjemmeside.

På friluftslivsområdet har den rekreative infrastruktur så som stier og shelter været et fokus gennem året. Den primitive lejrplads i Knebel plantage er blevet opgraderet i samarbejde med Naturstyrelsen med fire nye shelter og et primitivt toilet.

I 2024 fortsætter vi på naturområdet blandt andet med at indsamle og formidle viden om nationalparkens marineområder. Derfor har nationalparken undersøgt mulighederne for at etablere kunstige revstrukturer ved Vindmøllemlen. Derudover arbejder vi for oprettelsen af et formidlingsrum med fokus på havmiljøet.

På kulturområdet har nationalparken støttet genopbygningen af det gamle hønsehus ved skovløberhuset i Mols Bjerge. Hønsehuset, der skal indeholde et toilet i den ene ende og et lille formidlingsrum i den anden, vil fuldende det fine kulturmiljø omkring skovløberhuset og være en vigtig facilitet for besøgende i huset og vandrende på "*Mols Bjerge-stien*".

Sidst på året fik nationalparken to donationer fra Friluftsrådet og Villum Fonden. Sammen med tre andre nationalparker modtog vi 4,5 millioner kroner fra Friluftsrådet. Donationen skal gå til at udvikle og afprøve nye koncepter for friluftsfaciliteter, der støtter op omkring danskernes behov for fred og ro i naturen. Samtidig har Villum Fonden valgt at støtte et nyt initiativ målrettet mænd i sårbare situationer. Derfor kan Nationalpark Mols Bjerge i samarbejde med Syddjurs Kommune og Danmarks Jægerforbund lancere et nyt naturbaseret projekt, der skal styrke mænds mentale og fysiske trivsel.

Syddjurs Kommune vedtog i 2023 en lokalplan for området, hvor der foreligger en forhåndsgodkendelse fra Fredningsnævnet, ligesom der er positiv dialog med Kystdirektoratet. Bestyrelsen ser på den baggrund frem til i 2025 at fortsætte arbejdet.

Resultatopgørelse

	(kr.)
Indtægter	
Finanslovsbevilling	9.000.000
Konsulentbesparelser	-100.000
Bevilling i alt	8.900.000
Øvrige indtægter	
Natur	23.200
Geologi og landskab	5.438
Kultur	35.411
Friluftsliv	20.990
Erhverv og lokalsamfund	29.706
Formidling	194.976
Frivillige	40.385
Øvrige indtægter i alt	350.106
Indtægter på eksternt finansierede projekter	
Natur	247.571
Indtægter på eksternt finansierede projekter i alt	247.571
Indtægter inkl. bevilling i alt	9.497.677
Udgifter	
Udviklings- og driftsopgaver	
Nationalparkplan & beretning	56.874
Bestyrelse, råd og udvalg	1.005.020
Administration, budget og bevilling	1.583.574
Natur	991.952
Geologi og landskab	136.939
Kultur	926.856
Friluftsliv	572.749
Erhverv og lokalsamfund	549.720
Formidling	1.926.984
Frivillige	237.010
Skoletjeneste	40.164
Besøgscenter	381.334
Udviklings- og driftsopgaver i alt	8.409.176
Eksternt finansierede projekter	
Natur	440.417
Eksternt finansierede projekter i alt	440.417
Udgifter i alt	8.849.593
Årets resultat	648.084

Eventuelle anmærkninger: Der var i 2023 tekniske udfordringer i integrationen mellem tidsregistrering og ledelsesinformations-systemerne. Det har medført at fordeling af funktionæromkostninger i december 2023 udestod, og de var dermed ikke indeholdt i indtægtsføringen af projekter med ekstern finansiering i 2023. De er medtaget i første kvartals indtægtsføring i 2024.

Opsparing	Kr.	
Primo saldo 2024	10.331.979	
Årets resultat	648.084	
Saldo pr. 31.12.2024	10.980.063	

Eventuelle anmærkninger: Ingen

Deposita	Kr.	
Depositum Strandhuset	13.500	
Deposita i alt	13.500	

Hensættelser	Kr.	
Hensættelser til afgivne tilsagn, endnu ikke udbetalte	-951.158	
Skyldige feriepenge	-358.725	
Skyldigt overarbejde	-31.848	
Hensættelser i alt	-1.341.731	

Igangværende arbejde for fremmed regning (tilgodehavender og gæld)	Kr.	
Tilgodehavender i alt	0	
Gæld i alt	0	

Øvrige balanceposter	Kr.	
Andre tilgodehavender		
Tilgodehavende, Landbrugsstyrelsen	104.728	
Andre tilgodehavender i alt	104.728	
Skyldige omkostninger		
Skyldig AUB, AES, AFU mv. 4. kvartal 2024	-7.954	
Skyldige omkostninger i alt	-7.954	
Øvrige balanceposter i alt	96.774	

Note om eventualforpligtelser:

Ingen.

Note om anlægsaktiver:

Nationalparkfond Mols Bjerge har pr. 31. december 2024 følgende anlægsaktiver:

- To El-kørestole anskaffet i 2021 med en anskaffelsesværdi på kr. 207.576
- ATV-traktor anskaffet i 2023 med en anskaffelsesværdi på kr. 182.156
- Firmabil anskaffet i 2018 med en anskaffelsesværdi på kr. 229.000
- Trailer anskaffet i 2018 med en anskaffelsesværdi på kr. 44.449

4.8.3 Skema 3: Nationalpark Vadehavet

Korte fakta om nationalparken

Vadehavet er et af verdens mest værdifulde tidevandsområder. Tidevandets rytme skaber grobund for et unikt økosystem, og området er rasteplads for mange vandfugle og yngleplads for den spættede sæl. Med sine 1.459 km² er Nationalpark Vadehavet Danmarks markant største og eneste internationale nationalpark. En stor del af nationalparken indgår i UNESCO's udpegnings af Vadehavet som verdensarv. Danmark deler Verdensarv Vadehavet med Tyskland og Nederlandene.

Uddrag fra årsberetning:

2024 har været et dejligt travlt år, hvor vi har arbejdet med vores henved 60 projekter og aktiviteter, vores fire udvalg, energiske næsten 100 frivillige, råd, bestyrelse og mange samarbejdspartnere i ind- og udland. Projekter og aktiviteter spænder vidt inden for områderne natur, kultur, friluftsliv, undervisning, forskning, formidling, lokalt erhvervsliv, internationalt vadehavssamarbejde og verdensarv. Vi kommer ud af året med samlede aktiviteter for ca. 16 mio. kr., hvoraf finanslovsbevillingen udgjorde 9 mio. kr.

Regeringens forslag til finanslov 2025 indebar, at der skulle nedlægges ca. 1.000 stillinger i den statslige forvaltning. Udmøntningen heraf ville medføre, at de fem nationalparker ville blive beskåret med hver 2 mio. kr. svarende til 22 pct. af deres finanslovsbevilling. Efter en intensiv indsats i den politiske arena fra nationalparkernes bestyrelser og en lang række interessenter, lykkedes det dog at overbevise regeringen om, at besparelsen ville være en dårlig ide, og primo december blev den trukket tilbage.

Med udgangen af 2024 fik vi afsluttet "*Velkommen til Nationalpark Vadehavet*"-projektet med at etablere formidling ude i landskabet og på eksisterende formidlingsinstitutioner. Projektet, som er vores største til dato med et samlet budget på ca. 21 mio. kr., har involveret de fire vadehavskommuner, Naturstyrelsen, landmænd og lodsejere, lokale beboere, foreninger, museer og naturcentre med flere.

I en stor del af året har vi arbejdet med "*Plan for Nationalpark Vadehavet 2025-2030*". I processen med nationalparkplanen modtog vi mere end 450 idéer og forslag, som fremkom i forbindelse med, at vi afholdt en række borgerworkshops, møder med partnere og interessenter m.m. Nationalparkens bestyrelse og råd prioriterede alle de mange input til en ny plan, som efter de lovpligtige høringsperioder blev endeligt godkendt i efteråret.

I 2024 fik vi også godt gang i VaBene-projektet (13 mio. kr., 2024-2026) med tyske WWF, Nordsee Tourismus-Service og kollegerne i nationalparken i Slesvig-Holsten samt en række gode danske partnere. VaBene-projektet skal aktivere turister til at gøre noget godt for naturen.

Resultatopgørelse

	(kr.)
Indtægter	
Finanslovsbevilling	9.000.000
Konsulentbesparelser	-100.000
Bevilling i alt	8.900.000
Øvrige indtægter	
Salg af bog: Hjem søgt at Vadehavet	38.153
Salg af partnerflag	4.239
Øvrige indtægter i alt	42.392
Indtægter på eksternt finansierede projekter	
LIFE Watten Sea Birds	56.969
LAG Mobilt infosted	14.860
InterReg - VaBene	1.079.909
WWF Sortterne	144.275
Beskyttelse af ynglefugle	57.497
Naturprojekt Sneum	48.509
Infobase Juvre Engsø	1.753.705
NORDEA Velkommen til Nationalpark Vadehavet	3.747.181
LIFE Kongeå	95.042
Indtægter på eksternt finansierede projekter i alt	6.997.947
Indtægter i alt	15.940.339
Udgifter	
Udviklings- og driftsopgaver	
Nationalparkplan & beretning	501.389
Bestyrelse, råd og udvalg	341.745
Administration, budget og bevilling	1.590.017
Ledelse	86.500
Uddannelse, kompetenceudvikling og MUS	63.504
Fællesmøder	145.488
Projektudvikling Natur	309.029
Oversigt over værdifuld og sårbar natur	100.519
Græsning	121.117
Bred indsats - Klæggrave	170.360
Bred indsats - Vandløb	22.874
Bred indsats - Mandø - natur, kultur og oplevelser	30.508
Juvre Engsø	12.001
Fokuseret indsats - Særlig natur	87.286
Prædationsprojekt	100.070

No Fence	93.161	
MARSKGÅRDEN - Natur og landbrug i Marsken	9.329	
Kyst- og ynglefugle	212.685	
Fokuseret indsats - Marint affald og andre initiativer	1.812	
Marine naturforbedringer	130.693	
KLIMAGÅRDEN - Naturvenlig landbrugsdrift	453	
WildDrone	3.623	
Data i naturen	73.401	
Uforudsete opgaver indsats 1	8.152	
Kultur og kulturhistorie - generelt	57.005	
Bygningsarven	30.282	
Kunst	1.758	
Kunst, kultur og kobbersnepper	1.925	
Friluftsliv - generelt	82.335	
NPV Maritimt friluftsliv	42.201	
Sundhedsinitiativer	299.857	
Undervisning, forskning, natur- og kulturformidling	306.699	
Tønderfestival	107.425	
Nationalparkdag	40.435	
Samarbejde med Danmarks Nationalparker	191.803	
Vadehavets Formidlerforum	21.243	
Mitvadehav.dk	392.733	
Nationalparkens Forskningsudvalg	106.611	
Nationalparkskib	521.725	
Mobil udstilling	40.193	
Hjemmeside, Facebook, Instagram og nyhedsmail	175.999	
Arrangementer og foredrag	54.906	
Nationalparkmagasin	258.117	
Lokalsamfund, erhverv og turisme - generelt	24.495	
Partnerprogram	81.996	
Støtte til lokale projekter	30.889	
Bæredygtig Turismeudvikling	36.835	
Uforudsete opgaver indsats 5	9.875	
Trilateralt vadehavssamarbejde og verdensarv	86.486	
Deltagelse i trilaterale fora	49.972	
Trilateral uddannelse, formidling og forskning	11.255	
Verdensarven	93.460	
Evaluering af hele nationalparkens udvikling	4.868	
Udviklings- og driftsopgaver i alt	7.379.096	
Eksternt finansierede projekter		
LIFE Watten Sea Birds	84.649	
LAG Mobilt infosted	33.175	
InterReg - VaBene	1.741.607	
WWF Sortterne	192.406	

Naturprojekt Kongeåen	109.621	
Beskyttelse af ynglefugle	448.782	
Naturprojekt Sneum	48.509	
Infobase Juvre Engsø	1.762.517	
NORDEA Velkommen til Nationalpark Vadehavet	4.119.205	
Eksternt finansierede projekter	8.540.470	
Udgifter i alt	15.919.566	
Årets resultat	20.774	

Eventuelle anmærkninger: Der var i 2023 tekniske udfordringer i integrationen mellem tidsregistrering og ledelsesinformationssystemerne. Det har medført at fordeling af funktionæromkostninger i december 2023 udestod, og de var dermed ikke indeholdt i indtægtsføringen af projekter med ekstern finansiering i 2023. De er medtaget i første kvartals indtægtsføring i 2024.

Opsparing	Kr.	
Primo saldo 2024	4.730.428	
Årets resultat	20.774	
Saldo pr. 31.12.2024	4.751.202	

Eventuelle anmærkninger: Ingen

Deposita	Kr.	
Deposita i alt	0	

Hensættelser	Kr.	
PhD Code of Conduct - sælturisme	-100.000	
Skyldige feriepenge	-363.980	
Skyldigt overarbejde	-44.859	
Hensættelser i alt	-508.839	

Igangværende arbejde for fremmed regning (tilgodehavender og gæld)	Kr.	
Tilgodehavender		
LIFE Watten Sea Birds	13.494	
InterReg – VaBene	548.695	
Beskyttelse af ynglefugle	42.497	
Naturprojekt Sneum	1.277	
Infobase Juvre Engsø	1.753.705	
Tilgodehavender i alt	2.359.668	
Gæld	0	
LIFE Naturprojekt Kongeåen	-11.175	
Gæld i alt	-11.175	
Igangværende arbejde for fremmed regning i alt	2.348.493	

Øvrige balanceposter	Kr.	
Andre tilgodehavender		
Ingen tilgodehavender	0	
Andre tilgodehavender i alt	0	
Skyldige omkostninger		

Skyldig AUB, AES, AFU mv. 4. kvartal 2024	-10.340	
Skyldige omkostninger i alt	-10.340	
Øvrige balanceposter i alt	-10.340	

Note om eventualforpligtelser:

Ingen.

Note om anlægsaktiver:

Nationalparkfond Vadehavet har pr. 31. december 2024 følgende anlægsaktiver:

- Anskaffet 2022 Mobilt infosted — udstillingsvogn 85.590 kr.
- Nationalpark Vadehavets skib blev, som tidligere meddelt, færdigt i 2016. Byggeriet påbegyndtes i 2014. Den endelige anskaffelsessum blev 3.845.747 kr.

Årets tilgang af aktiver

	Kr.
Formidling Port Myrthue	105.810
Formidlingselementer Mandø	303.243
Landskabsmodel Infosted Nordby	75.842
Kortbord Port Blåvandshuk	72.127
Formidlingsmodel Port Højer Mølle	58.590
AV udstyr Port Blåvandshuk	119.760
I alt	735.372

4.8.4 Skema 4: Nationalpark Skjoldungernes Land

Korte fakta om nationalparken:

Nationalpark Skjoldungernes Land blev indviet i marts 2015 og er et 170 km² stort sammenhængende landskab omkring og sydvest for Roskilde Fjord. Nationalparken rummer store karakteristiske østdanske løvskove i sit kuperede istids- og morænelandskab, frodig agerjord, samt meget store fredede herregårdsanlæg og -landskaber. Hertil kommer middelalderbyen Roskilde, med verdensarven Roskilde Domkirke. Ca. en tredjedel af nationalparken udgøres af fjorden, som med sine lavvandede arealer og ubeboede øer og holme er en yderst vigtig fuglelokalitet.

Nationalparkens vision er en fjord i god natur- og miljømæssig tilstand, store sammenhængende naturområder med en høj biodiversitet, skove samt landbrugs- og kulturrealer i det åbne land med plads til det vilde plante- og dyreliv, et varieret fjord- og herregårdslandskab med synlige geologiske værdier, en mangfoldig, velbevaret og synlig kulturarv samt rige muligheder for et bæredygtigt friluftsliv og enestående oplevelser til lands og til vands. Visionen er endvidere, at nationalparken skal være et laboratorium for bæredygtig udvikling og fremsynet forvaltning af natur og landskaber, der viser, hvordan man kan forbedre et områdes natur, økonomi og socio-kulturelle forhold på samme tid. Nationalparkfonden beskæftigede ultimo 2024 12 ansatte. Hertil kommer en stor indsats fra de medvirkende organisationer i bestyrelse og råd samt frivillige.

Uddrag fra årsberetning:

I 2024 er der forberedt eller igangsat flere større naturprojekter blandt andet om at bevare og fremme biodiversiteten og landskabsværdierne på Bognæs samt forbedre og udvide en fredet stævningssskov i Boserup. Desuden samarbejder Struckmann-fonden og nationalparken om at realisere et større naturprojekt på Eskilsø. Forekomsten af henholdsvis flagermus og edderkopper samt forslag til forvaltningsplaner for disse er udarbejdet (af henholdsvis Hans J. Baagøe og Frederik Leck Fischer), og der er igangsat forsøg med udplantning af ålegræs i fjorden med bistand fra frivillige. Nationalparken afrundede sit femårige kunstprogram med indvielsen af det såkaldte "*Jordhus*" i Bidstrupskovene – en spektakulær overdækket jordhule, der inviterer til læring om sten, geologi og natureventyr. Jordhuset er skabt af naturmanden Thomas Nexø.

Nationalparken har øget indsatsen for at understøtte friluftslivet i nationalparkens skove og stisystemer. Der er anlagt ny infrastruktur til friluftslivet i Lerbjerg Skov, der skal imødekomme de stigende besøgstal, som den Danske Naturfonds ejerskab har medført. Endvidere har Nationalparken arbejdet med at realisere de såkaldte trædestensprojekter, herunder ikke mindst etablering af en udstilling i Valborup Lade (Skovenes trædesten). Sideløbende med indsatsen på land har nationalparken igangsat nye tusejladsmuligheder fra alle dele af Roskilde Fjord og styrket de blå friluftsfaciliteter. I 2024 etablerede Nationalparken en info-port i det nye Gartnerhus i Cafe Sct. Hans Have. Porten sætter fokus på Skjoldungestierne med kort og info om stierne og vandring generelt.

I skoleåret 2024/2025 afholder nationalparken knap 200 "*Bliv Skjoldunge*" ekspeditioner for 3. – 7. klasser i Lejre og Frederikssund Kommune. "*Bliv Fjordforsker*" er et undervisningskoncept for udskolingsklasser hvor elever hjælper med at undersøge tilstanden af Roskilde Fjord samt undersøger, hvordan vi løser nogle af de miljøudfordringer, vi står overfor. Projektet, der fortsætter til 2025, har i 2024 afviklet 22 fjordforskerture for 7. til 9. klasses elever i Frederikssund og Roskilde Kommune.

Nationalparken er ansvarlig for udvikling og drift af den landsdækkende hjemmeside skoven-i-skolen.dk. Siden formidler ude-undervisningsmaterialer og viden om udeskole, og havde i 2024 1.262.000 besøge. Nationalparken har med støtte fra Nordea-fonden, 15. junifonden og Friluftsrådet gennemført et stort revitaliseringsprojekt, som blev afsluttet i 2024.

Resultatopgørelse

	(kr.)
Indtægter	
Finanslovsbevilling	9.000.000
Konsulentbesparelser	-100.000
Bevilling i alt	8.900.000
Øvrige indtægter	
NPS Udvikling og samarbejde	4.000
NPS Kunst i Nationalparken	3.000
NPS Fysisk kulturarvsprojekter	5.225
NPS Naturfagsindsats Frederikssund Kommune	337.982
NPS Arrangementer og formidlingstiltag	7.850
NPS Turbåden Skarven	15.900
NPS Skibby Aktive	117.059
NPS Bliv Skjoldungeekspeditioner	471.800
NPS Turismestrategi og -identitet	52.556
NPS Istidsruten - Landmarks og lokation	90.722
NPS SIS drift	115.504
NPS Roskilde - kildernes by	10.255
Øvrige indtægter i alt	1.231.852
Indtægter på eksternt finansierede projekter	
NPS Fortidens Bognæs på ny	1.339.740
NPS Kultur- og kunststrategi	77.601
NPS Inden for 10 minutter	148.605
NPS SIS Omlægning og udvikling	386.251
NPS SIS Grønne Undervisningsmaterialer	907.750
NPS SIS Fler' naturbørn Mer' natur	1.255.682
NPS Bedre adgang og mobilitet på cykel i	99.798
NPS Trædesten i Nationalpark Skjoldunger	600.434
NPS Affaldsfri Fjord 2023	9.311
NPS Shelterplads ved Østby Jollehavn	33.838
NPS Nat i naturen	37.107
NPS Bliv Fjordforsker – Friluftsrådet	224.377
NPS Skovenes Trædesten	432.534
NPS Trædesten etape 1 lønudgifter	384.897
NPS Restaurering af muslingerev Roskilde	85.488
NPS Ecological Restoration in Boserup Skov	123.673
NPS Vores Naturpleje	21.069
Indtægter på eksternt finansierede projekter i alt	6.168.156
Indtægter inkl. bevilling i alt	16.300.008
Udgifter	
Udviklings- og driftsopgaver	
AER/AES-bidrag	34.981
Betaling til SAM	79.248
Nationalparkplan & beretning	66.791

Bestyrelse, råd og udvalg	471.481	
Administration, budget og bevilling	1.496.477	
NPS Kommunikation, formidling og PR	381.459	
NPS Udvikling og samarbejde	1.784.353	
NPS Supplerende registreringer og naturområde	175.449	
NPS Forsøg med naturpleje	26.773	
NPS Ålegræsudplantning i Roskilde Fjord	102.181	
NPS Informere om tilskud til naturpleje	27.368	
NPS Fremme pleje af værdifulde naturområde	402.218	
NPS Genopretning af stenrev	97.439	
NPS Projekt Plastfri Roskilde Fjord	41.153	
NPS Undersøge tilbagegang for ynglefugle	28.779	
NPS Forvaltningsplaner for udvalgte arter	104.275	
NPS Større naturgenopretningsprojekter	259.057	
NPS Mindre naturgenopretningsprojekter	55.315	
NPS Trædesten og spredningskorridorer	7.080	
NPS Invasive arter og problemarter	103.563	
NPS Landskabsprojekter	9.593	
NPS Selsø som destination	424.438	
NPS Kunst i Nationalparken	50.227	
NPS Fysisk kulturarvsprojekter	162.659	
NPS Strategi for immateriel kulturarv	40.391	
NPS Mands Minde	29.198	
NPS Naturfagsindsats Frederikssund Kommune	147.331	
NPS Mennesker med funktionsnedsættelser	1.370	
NPS Konfliktforebyggelse	3.166	
NPS Eksisterende stier og ruter	107.939	
NPS Nationalpark-kanoer	3.428	
NPS Grejbanker	64.688	
NPS Trykt informationsmateriale	69.564	
NPS Digitale medier	156.693	
NPS Samarbejdsforum og formidlerkorps	51.233	
NPS Frivillig i nationalparken	26.784	
NPS Arrangementer og formidlingstiltag	331.446	
NPS Naturvejledning og -formidling	230.405	
NPS Fysiske formidlingselementer	43.188	
NPS Vinduer, porte og knudepunkter	275.825	
NPS Turbåden Skarven	188.265	
NPS Undervisningsmaterialer og -tilbud	20.033	
NPS Skibby Aktive	100.953	
NPS Nationalparkmagasin	2.284	
NPS Bliv Skjoldungeekspeditioner	792.681	
NPS Partnerskabsprogram	51.030	
NPS Turismestrategi og -identitet	108.452	
NPS Turismepakker og -produkter	8.679	
NPS Folkeuniversitet Skjoldungernes Land	6.395	
NPS Rutesejlads på Fjorden	9.387	
NPS Bliv Skjoldunge	18.806	
NPS Tjenestebil Mitsubishi L200	20.376	
NPS SIS drift	189.444	
NPS Læring i naturen: Kurser for lærere/	15.074	
NPS Nye opgaver Natur	392	
NPS Lerbjergskoven	101.103	
NPS Roskilde - kildernes by	39.790	

NPS – Skovenes Trædesten medfinansiering	4.198	
Udviklings- og driftsopgaver i alt	9.658.347	
Eksternt finansierede projekter		
NPS Fortidens Bognæs på ny	1.468.515	
NPS Kultur- og kunststrategi	128.536	
NPS Inden for 10 minutter	158.090	
NPS Naturværdier Ledreborg Gods	31.154	
NPS SIS Omlægning og udvikling	382.681	
NPS SIS Grønne Undervisningsmaterialer	907.750	
NPS SIS Fler' naturbørn Mer' natur	1.255.546	
NPS Forberede storskala naturprojekt	61.805	
NPS Bedre adgang og mobilitet på cykel i	248.317	
NPS Blå Klasseværelser ved Slusehuset	10.596	
NPS Trædesten i Nationalpark Skjoldunger	708.681	
NPS Shelterplads ved Østby Jollehavn	100.309	
NPS Shelterplads ved Kisserup	10.112	
NPS Nat i naturen	35.397	
NPS Bliv Fjordforsker – Friluftsrådet	214.845	
NPS Prospekt for besøgscenter	13.757	
NPS Skovenes Trædesten	426.159	
NPS Trædesten etape 1 lønudgifter	574.863	
NPS Restaurering af muslingerev Roskilde	80.953	
NPS Ecological Restoration in Boserup Skov	121.285	
NPS Vores Naturpleje	24.894	
NPS Mastehus og NP-port Lyndby	4.911	
Eksternt finansierede projekter i alt	6.969.157	
Udgifter i alt	16.627.504	
Årets resultat	-327.497	

Eventuelle anmærkninger: Der var i 2023 tekniske udfordringer i integrationen mellem tidsregistrering og ledelsesinformationssystemerne. Det har medført at fordeling af funktionæromkostninger i december 2023 udestod, og de var dermed ikke indeholdt i indtægtsføringen af projekter med ekstern finansiering i 2023. De er medtaget i første kvartals indtægtsføring i 2024.

Opsparing	Kr.	
Primo saldo 2024	1.027.220	
Årets resultat	-327.497	
Saldo pr. 31.12.2024	699.723	

Eventuelle anmærkninger: Ingen

Deposita	Kr.	
Depositum, huslejemål Nationalparkens domicil	94.459	
Andel havneplads til turbåden Skarven	140.000	
Deposita i alt	234.459	

Hensættelser	Kr.	
Forvaltningsplaner for udvalgte arter	-70.920	
Skyldige feriepenge	-536.118	
Skyldigt overarbejde	-42.428	
Hensættelser i alt	-649.466	

Igangværende arbejde for fremmed regning (tilgodehavender og gæld)	Kr.	
Tilgodehavender		
440419 - NPS Fortidens Bognæs på ny	1.339.740	
440425 - NPS Kultur- og kunststrategi	50.000	
440449 - NPS Inden for 10 minutter	226.592	
440480 - NPS SIS Omlægning og udvikling	1.343.881	
440482 - NPS SIS Grønne Undervisningsmaterialer	935.420	
440483 - NPS SIS Fler' naturbørn Mer' natur	1.261.462	
440485 - NPS Bedre adgang og mobilitet på cykel i NPS	102.347	
441404 - NPS Trædesten i Nationalpark Skjoldungernes Land	83.132	
441406 - NPS Shelterplads ved Østby Jollehavn	202.500	
441409 - NPS Bliv Fjordforsker – Friluftsrådet	204.345	
441412 - NPS Skovenes Trædesten	477.159	
441413 - NPS Trædesten etape 1 lønudgifter	384.897	
441414 - NPS Restaurering af muslingerev Roskilde Fjord	85.488	
441416 - NPS Vores Naturpleje	21.069	
Tilgodehavender i alt	6.718.032	
Gæld		
441403 - NPS Roskilde - kildernes by	-99.903	
441415 - NPS Ecological Restoration in Boserup Skov	-56.067	
Gæld i alt	-155.970	

Øvrige balanceposter	Kr.	
Andre tilgodehavender		
Brugerrefusion	205.114	
Andre tilgodehavender i alt	205.114	
Skyldige omkostninger	-9.545	
Skyldige omkostninger i alt	-9.545	
Øvrige balanceposter i alt	195.569	

Note om eventualforpligtelser:

Nationalparkfonden har ingen eventualforpligtelser

Note om anlægsaktiver:

Nationalparkfond Skjoldungernes Land har pr. 31. december 2024 følgende anlægsaktiver:

- Udvikling af Culture Run (til app) (anskaffet 2018)	62.500
- Nationalparkbil Mitsubishi L200 (anskaffet 2020)	240.220
- Blå klasseværelser ved slusehuset* (anskaffet 2022-2023)	
• Bådebro	87.900
• Klinkbyggede joller	463.836
• Stampemølle	92.500
• Vandværksted	85.000
• Vandmølle	90.000
• Platforme	421.770
• Toilet	78.700
• Akustikbilleder	65.465
- Isefjord-jolle, Lejre Højskole (anskaffet 2022)	150.000
- Tømmerflåde med foldetag*	75.000
- Andel af båden 'Kutlingen' (anskaffet 2023)	200.000
- Shelterplads ved Østby Jollehavn* (anskaffet 2023)	150.000

- Shelterplads ved Kisserup* (anskaffelse 2023)	80.000
- Jordhus i Bidstrupskovene (anskaffet 2024)	948.700
- Spang i Lerbjergskoven (anskaffet 2024)	298.800

*Anlæggene er fondsfinansierede

4.8.5 Skema 5: Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Korte fakta om nationalparken

Nationalpark Kongernes Nordsjælland blev indviet den 29. maj 2018, som Danmarks femte nationalpark. Nationalparken er med sine 263 km² den næststørste nationalpark i Danmark. Over 70 pct. af nationalparken udgøres af Natura 2000-områder, og ca. halvdelen er skov, hvoraf 90 pct. er udlagt til biodiversitetsformål. En af Danmarks største skove, Gribskov, og landets to største søer, Arresø og Esrum Sø, er en del af nationalparken sammen med hele to UNESCO verdensarvssteder: Kronborg og Parforcejagtlandskabet i Nordsjælland. 82 pct. af nationalparkens areal er ejet af staten, 14 pct. af private lodsejere og 4 pct. af de fem kommuner i nationalparken. Nationalparkfonden beskæftigede ultimo 2024 seks fuldtidsansatte, en barselsvikar, samt en studentermedhjælper. Hertil kommer en stor indsats fra de medvirkende organisationer i bestyrelse og råd, samt øvrige frivillige.

Uddrag fra årsberetning

Nationalpark Kongernes Nordsjælland har i det forgangne år arbejdet med en lang række projekter inden for blandt andet natur, kulturhistorie, formidling, friluftsliv og undervisning, i tråd med nationalparkfondens formål.

2024 var et travlt år på naturfronten, hvor der både blev registreret arter, skabt mere natur på både private, kommunale og offentlige arealer og skabt bedre vilkår for blandt andet løgfrøer. Derudover har der i flere projekter været fokus på græsning i nationalparken, herunder både i forskning og kommunalt samarbejde om naturarealer. Der er desuden givet fondsstøtte til et større græsningsprojekt, som nationalparken skal arbejde videre med i 2025 og kommende år.

Nationalparkens rige kulturarv er i 2024 blevet gjort levende gennem både arrangementer, samarbejder, en installation og nye vandreruter. For andet år i træk har nationalparken også afholdt det stort anlagte arrangement Kongernes Jagt, som har trukket op mod 1.000 mennesker til. Derudover er der blevet foretaget arkæologiske undersøgelser af Frederik II's kanalsystem samt af reliktplanter i nationalparken.

Inden for formidling og friluftsliv har der blandt andet været fokus på at gøre naturen tilgængelig for alle gennem udviklingen af ruter, der er tilgængelige for folk med funktionsnedsættelser. Derudover har der været afholdt diverse arrangementer og tiltag, som for eksempel har haft til formål at give børn en anden oplevelse af og forståelse for naturen. Der er også blevet arbejdet med at skabe skiltning og indgange i nationalparken, som tydeliggør oplevelser til fods og på cykel og dermed bidrager til bæredygtige oplevelser i naturen.

Nationalparkens engagement for lokalsamfundet har blandt andet kunnet mærkes gennem uddeling af Nationalparkpuljen, der i 2024 havde 22 ansøgere. Der blev givet støtte til otte projekter til et samlet beløb på 490.775 kr. Derudover er nationalparkens partnernetværk blevet udvidet og videreudviklet på baggrund af en evaluering, som blev afsluttet i starten af 2024.

Resultatopgørelse

	(kr.)
Indtægter	
Finanslovsbevilling	9.000.000
Konsulentbesparelser	-100.000
Bevilling i alt	8.900.000
Øvrige indtægter	
Formidling til lokalbefolkning og besøgende	18.896
Undervisning til børn og unge	200
Øvrige indtægter i alt	19.096
Indtægter på eksternt finansierede projekter	
Green Leaf	125.281
Nye Veje til Gurre	22.655
Indtægter på eksternt finansierede projekter i alt	147.936
Indtægter inkl. bevilling i alt	9.067.032
Udgifter	
Udviklings- og driftsopgaver	
Nationalparkplan & beretning	81.778
Bestyrelse, råd og udvalg	451.458
Administration, budget og bevilling	1.951.347
Biologisk mangf. lysåben natur, vandløb og søer	1.506.031
Biologisk mangfoldighed i skovene	25.165
Bedre levesteder for særlige sårbare arter	362.752
Ny natur	155.839
Mere viden om naturen	287.722
Bevare, pleje, istandsætte fysisk kulturarv	454.702
Den levende kulturarv	72.183
Mere viden om kulturarven	320.945
Gurre Slotsruin	100.618
Alle ud i det fri	478.104
Hensynsfuldt friluftsliv	13.160
Anlæg og faciliteter til friluftsliv	32.206
Bevare og synliggøre geologiske værdier og landskaber	9.927
Øget viden om naturhistorie, geologi og landskab	242.763
Strategi for formidling og besøgscenter	290.267
Formidling til lokalbefolkning og besøgende	1.289.439
Besøgscenter	153.667
Undervisning til børn og unge	175.471
Forskning og evaluering	6.926
Frivillighed og forankring	100.056
Partnerskaber og lokal erhvervsudvikling	347.135
Bæredygtig turisme og lokale produkter	227.210
Nationalparkpuljen	586.269
Udvikling af nye projekter i nationalparken samt tværgående indsatser	111.242
Sammenhæng i nationalparken	40.749
Udviklings- og driftsopgaver i alt	9.875.131

Eksternt finansierede projekter		
Green Leaf	250.563	
Nye Veje til Gurre	36.173	
Eksternt finansierede projekter	286.736	
Udgifter i alt	10.161.867	
Årets resultat	-1.094.835	

Eventuelle anmærkninger: Der var i 2023 tekniske udfordringer i integrationen mellem tidsregistrering og ledelsesinformations-systemerne. Det har medført at fordeling af funktionæromkostninger i december 2023 udestod, og de var dermed ikke indeholdt i indtægtsføringen af projekter med ekstern finansiering i 2023. De er medtaget i første kvartals indtægtsføring i 2024.

Opsparing	Kr.	
Primo saldo 2024	10.740.975	
Årets resultat	-1.094.835	
Saldo pr. 31.12.2024	9.646.140	

Eventuelle anmærkninger: Ingen

Deposita	Kr.	
Husleje vedr. lejemålet Klostergade 12A, 1. sal, 3230	26.520	

Hensættelser	Kr.	
Hensættelse til reetablering af lejemål i forbindelse med fraflytning	-50.000	
Hensættelser vedr. afgivne tilsagn (nationalparkpulje)	-251.400	
Skyldige feriepenge	-237.310	
Skyldigt overarbejde	-4.745	
Hensættelser i alt	-543.455	

Igangværende arbejde for fremmed regning (tilgodehavender og gæld)	Kr.	
Tilgodehavender		
Nye veje til Gurre	30.980	
Tilgodehavender i alt	30.980	
Gæld		
Green Leaf	-62.500	
Løgfrøen tilbage til Arrenæs	-33.000	
Gæld i alt	-95.500	
Igangværende arbejde for fremmed regning i alt	-64.520	

Øvrige balanceposter	Kr.	
Skyldige omkostninger	-6.363	
Øvrige balanceposter i alt	-6.363	

Note om eventualforpligtelser:

Ingen

Note om anlægsaktiver:

Ingen

